

ŽIVA ZAJEDNICA

D2384E

Listopad/Oktobre 1986. Broj **10** (75)

»LEBENDIGE GEMEINDE«

MITTEILUNGSBLATT DER
KROATISCHEN KATHOLISCHEN MISSIONEN
ERSCHEINUNGSORT FRANKFURT AM MAIN

CIJENA/PREIS 1,- DM

LIST HRVATSKIH KATOLIČKIH MISIJA

Europa i mi

Djevojačka plesna molitva Bogu za bolji svijet i za ujedinjenu Europu na završnoj Misi 89. Katholikentaga
Foto: KNA

Zastave Katoličkog zborovanja (Katholikentag) su skinute, plakati odstranjeni. O Europi se mnogo govorilo – i za nju molilo. Bila je i velika manifestacija za nju pred gradskom vijećnicom (u sjedištu drevne katedrale) s predsjednikom Centralnog komiteta njemačkih katolika dr. H. Maierom, predsjednikom države dr. Richardom von Weizsäckerom, krakovskim nadbiskupom dr. Franciszkom Marcharskim i drugim uglednim gostima i mnoštvom svijeta. Predsjednik Weizsäcker je održao značajan i zapažen govor. Svuda lijepe riječi, i pametne. Zanimljivo, o „gastarbajterima“ se malo govorilo; na manifestaciji za sjedinjenje Europe također malo, a njima je najviše do toga stalo.

I mi smo za Europu, njeno jedinstvo, ali ne za Europu Bizanta ili Franačkog carstva, ne za Europu Istoka ili Zapada (politička podjela), niti za Europu Reagana ili Gorbačeva, nego za Europu jedinstva u različitosti jezika i kultura. U toj Europi ne želimo biti predziđe kršćanstva (antemurale christianitatis), niti most između Istoka i Zapada, jer po mostu se gazi, preko njega se prelazi;

(nastavak na sl. str.)

U ovom broju

● Katholikentag	str. 1 – 2
● Portreti	str. 4
● Hodočašće u Sv. zemlju	str. 4
● Rama i njen narod	str. 5
● Aktualni razgovor	str. 6 – 7
● Zanimljiva statistika	str. 7
● Za mlade	str. 8 – 9
● Iz naših misija	str. 10 – 14
● Naši pokojnici	str. 14
● „Raj“ pasa i mačaka	str. 15
● Kommunalwahlrecht	S. 16

most je sredstvo, a ne čimbenik. Želimo i spremni smo biti mostograditelji u duhu jednog Stojkovića, u duhu Dubrovačke republike, koje je lozinka glasila: „Non bene pro toto libertas venditur auro” (Sloboda se ne prodaje za sve blago). A i da ne spominjem Gundulićev hvalospjev slobodi („O lijepa, o draga, o slatka...”) Sve je to bilo davno prije Goethea i Schillera, prije Francuske revolucije.

Toga trebamo biti svjesni kad kažemo da smo za Europu, jer smo mi Hrvati mnogo njoj dali zajedno s drugim slavenskim narodima i narodima Europe. Želimo Europu po uzoru na Službu Božju nacija 13. 09. 1986., gdje su različiti narodi – svi gastarbiteri zastupljeni u Aachenu – mogli čuti molitve na svom materinskom jeziku. Jednu takvu Europu zajedništva u različitosti treba ne samo željeti, nego se za nju zauzimati otklanjanjem predrasuda, zanimanjem i zauzimanjem za druge narode, za nju se, ne na posljednjem mjestu, i moliti.

M. K.

Molitva za Evropu

Bože, pogledaj na narode Evrope! Pogledaj na njihovu čežnju za srećom, na njihovu volju za dobrom, ali i na njihove podbačaje. Narodi Evrope, kršteni u ime Trojedinog Boga, imaju dugu povijest punu svjetla, ali i punu tame. Molimo Te, obnovi nas u vjernosti početaka. Otвори nam novu budućnost gdje će svjetlo Evanđelja biti ponovno upaljeno, gdje će tuga biti pretvorena u radost, a očajanje u oduševljenje. Krist je put po kome Tvoj mir dolazi k nama.

Bože, Ti si milosrđe koje oprašta, Ti si ljubav koja nas okružuje. Pomozi nam u rješavanju mnogih sukoba koji uvijek iznova potresaju naše zemlje. Pokaži političarima kako nadvladati napetosti i izbjeći sukobe. Ne dopusti da se umore u nastojanjima oko pravde, slobode i mira. Daj nam mudrosti i snage da nadiđemo neprijateljstvo i predrasude i da izgrađujemo ujedinjenu i pomirenu Evropu.

Bože, Ti glase koji nas zove, Riječi koji nam govori. Daj nam razumijeti znakove vremena. Daj nam jasan uvid u novo što dolazi. Sačuvaj nas od lažne nade i bespomoćnog straha. Pokaži nam gdje nas trebaš: u svjedočanstvu za novi poredak, u nastupanju za pravo, u borbi protiv gladi, u bratskoj pomoći potlačenima i onima na rubu društva.

Bože, Duše koji nas oživljuješ, svjetlosti koja nas čini novima. Daj da budemo zahvalni za darove naroda Evrope, za bogatstvo njihove povijesti i kultura. Sačuvaj nas od opsjena i oholosti, bahatosti i nacionalnog egoizma. Molimo Te u ovom času za kršćane Evrope koji su progonjeni zbog svoje vjere i koji su

Katholikentag – dani molitve i čežnje

Na katoličkom zborovanju puno se i lijepo molilo. Naročito su to činili mladi, no za njima nisu zaostajali ni bračni parovi s malom djecom

Foto: KNA

Aachen, drevni carski mali velegrad, sa svojih 250000 stanovnika, bio je od 10. do 14. rujna domaćin 89. njemačkog katoličkog zborovanja (Katholikentaga)

osuđeni na šutnju. Daj da ostanu postojani u iskušenjima i da im srca budu otvorena nadi i isčekivanjima.

Molimo Te i za pokojne, navlastito za one koji su stradali u dvama svjetskim ratovima. Neka njihova krv postane sjeme miroljubive i pomirene Evrope.

koje se održavalo pod motom „Dođi kraljevstvo Tvoje”. Grad Karla Velikoga, koji je prvi od evropskih vladara sanjao o velikoj, ujedinjenoj Europi, a dijelom je i ostvario, bio je tih rujanskih dana „Evropa u malom”. Stotine tisuća posjetitelja iz gotovo svih evropskih zemalja, aktivno su sudjelovale u njemačkom minucioznošću razrađenom programu Katholikentaga. Velike teme – Sveopća Crkva, Europa, Duhovno zajedništvo, Socijalni katolicizam, Tehni-

ka i odgovornost za budućnost života – sačinjavale su okosnicu ovoga jedinstvenog susreta, a Duhovni centri, Međunarodni susret žena, Susret mladeži, Ekumenski i biskupijski centri nastojali su u živo odjelotvoriti ideju kraljevstva Božjeg na zemlji. U diskusijama, u kojima su vrlo angažirano sudjelovali mladi, do izražaja su najviše dolazila pitanja vezana uz Treći svijet i budućnost čovječanstva, posebno s obzirom na primjenu atomske energije i genske tehnologije. Prominentni predstavnici crkvenog i političkog života, i ne samo njemačkog, govorili su o mukama koje tište modernog čovjeka i pokušavali domišljati izlaze iz kriza i sukoba. Riječi Isus Krist, Kristovo Evanđelje, Ujedinjena Evropa davale su ton svim govorima, referatima, propovijedima.

Po ulicama je bilo živo sve do u kasne sate: pjevalo se, sviralo, plesalo, diskutiralo. A u duhovnim centrima, crkvama, nevjerojatno veliko mnoštvo, navlastito mladih, meditiralo je i molilo da dođe kraljevstvo Božje, kraljevstvo istine i pravde, ljubavi i mira. Bio je ovo u svakom pogledu molitveni Katholikentag!

Svakoga dana sudjelovalo je u molitvenim činima, radnim kružocima i razgovorima oko 50000 ljudi. Više od dvije trećine sudionika bilo je mlađe od 27 godina. Mladež je puno molila! Molitva i mladež zajedno! Vrlo lijepo. Činjenica je to koja veseli i ulijeva nadu za bolje sutra svih ljudi.

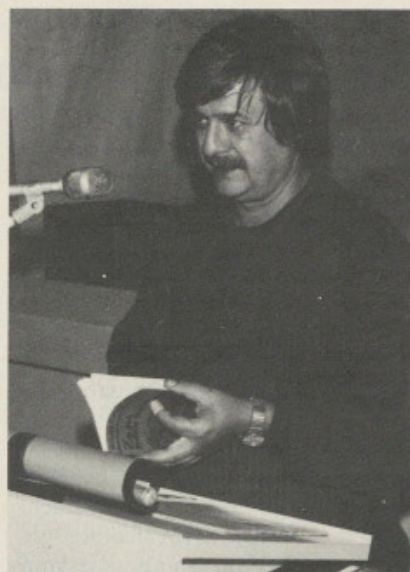

Nastupi aachenskog misionara fra Mate Kljajića bili su vrlo zapaženi

Hrvatski doprinos Njemačkom kat. zborovanju

Naša misija u Aachenu, pod vodstvom p. Mate Kljajića, koji je bio vrlo aktivan u mnogim gremijima u pripremi i odvijanju ovog zanimljivog i značajnog zborovanja, učinila je sa svoje strane sve što je mogla da bude dolično zastupljena u ovoj radnoj proslavi njemačke Crkve. Za vrijeme „Dana otvorenih vrata“ ugostila je velik broj njemačkih katolika. Naše vrijedne domaćice ponudile su svoj specijalitet ne samo toga dana, i ne samo u misijskim prostorijama, njemačkim i inim prolaznicima. Mimohod misijskih vjernika, ojačan ovećom skupinom naših Zagrepčana, bio je zahvaljujući raspjevanosti i spontanosti vrlo zapažen. Folklorna grupa misije iz Liège pobrala je zasluženi pljesak za dojmljivo izvođenje hrvatskih narodnih plesova.

Vlč. Dragan Čuturić, naš misionar u Mosbachu, čitao je iz svojih knjiga pred hrvatskim slušateljstvom crtica o životu iseljenika. Prof. dr. Josip Turčinović održao je zapaženo predavanje o Dubrovčaninu Ivanu Stojkoviću, dominikancu, diplomatu i piscu koji je 1430., kao zamjenik Papinskog legata, otvorio bazelski koncil. Fra Ignacije Vugdelija govorio je u biblijskom predavanju na temu „Moj je cijeli svijet“. Završio ga je tvrdnjom: „Ovaj svijet nije dobar. On može i mora biti bolji, inače će ga nestati. No, bolji, novi svijet ne može biti stvoren mimo Boga ili protiv Boga. Tu griješe marksisti i svi drugi 'otkupitelji čovječanstva'. Svijet je Božji i bez Boga se bolje sutra ne može roditi“. Osim toga, on je u podijskoj diskusiji o strancima iznio svoje primjedbe s obzirom na njemačku crkvenu i društvenu politiku prema sugrađanima drugog materinskog jezika, zadržavajući se najviše na očekivanjima stranaca. Tražio je da se strancima omogući pravo glasa na komunalnim izborima i pravo dovođenja sve maloljetne djece radi obiteljskog zajedništva. Zamjerio je da u njemačkoj Crkvi (ne u svim biskupima!) postoji neka blagonaklonija politika prema inozemnim katolicima iz Evropske zajednice nego prema drugima (u Crkvi ne bi smjelo biti EWG-a!). Pozvao je Nijemce da učine nešto više za kulturu stranaca, jer je opasnost da u Njemačkoj bude sve više stranih alfabeta poprilično velika. Zahtijevao je veću zastupljenost stranaca i njihovih

Misionar u Mosbachu vlč. Dragan Čuturić čita crtica o životu naših radnika iz svojih publiciranih zapisa

problema u javnim sredstvima priopćavanja i drugo.

P. Mato Kljajić informirao je višenavratno, na radiju i televiziji, svoje sunarodnjake o Katholikentagu. Ljubljanski nadbiskup Alojzije Šuštar govorio je vrlo lijepo o životu Crkve u socijalističkom društvu.

Bili su to lijepi i duhovno bogati dani u kojima je, u nazočnosti velikog broja ljudi, čežnja za Bogom, za boljim svijetom, za Ujedinjenom Evropom prerasla u potrebu, u imperativ. I ostvarila se ona!

Ignacije Vugdelija

Izlazak iz životnog labirinta, kako pojedinca tako i cijelog čovječanstva, moguć je jedino po spasiteljskom Kristovu križu

„Mirovina mi teško pada!”

U Neuhausenu, „velikom selu” na području misije Esslingen, bilo je 19. 9. 1986. godine u stanu **Ivana-Milana Perkovića** vrlo živo i veselo. U užem krugu prijatelja, uz uobičajene nazdravice, pjesmu, razgovore te ukusno „iće i piće” slavio je popularni „Stari Perko” svoj šezdeset i peti rođendan, odlazak u mirovinu i definitivni povratak u Domovinu izvan koje je proveo više od polovice svoga života, što u Slovačkoj, što u Njemačkoj. U radosnom ozračju „Stari” je uredniku „Žive zajednice” govorio opušteno i vrlo zanimljivo o svom životu i radu, planovima i nadanjima. Evo, kako je tekao dio tog razgovora.

● *Šezdeset i pet godina – pa to je relativno visoka dob. Reci nam ukratko povijest svoga života.*

– Rodio sam se u Svibiću, župa Aržano, općina Imotski. Do svoje osamnaeste godine bio sam doma, a potom sam otišao u Čehoslovačku. Tu me je zatekao rat. Tamo, u Slovačkoj, ostao sam do 1950. godine, a onda se vratio kući.

● *Kojim si se poslom bavio u Čehoslovačkoj?*

– U početku našim imotskim galantarenjem (trgovinom na malo), a od 1942. godine prodavao sam tkaninu, „štof”, po sajmovima. Kad je poslije rata u Čehoslovačkoj zavladao socijalizam, pošao sam kući, zapravo, bio sam protjeran kao i velika većina stranih državljanina. Oženio sam se 1951.

● *Imaš li djece i unučadi?*

– Da, imam sina Antu i kćerku Mirjanu te petero unučadi.

● *Što si u Domovini radio po povratku iz Čehoslovačke?*

– Jedno sam vrijeme bio zaposlen, a pet i pol godina sam odsjedio u zatvoru, u dva navrata, zbog nedozvoljene trgovine.

● *Kako je Slovačka djelovala na Te s obzirom na vjeru, a kako s obzirom na Tvoju hrvatsku narodnost?*

– Čuj: tek sam u Slovačkoj dobro upoznao i produbio svoju katoličku vjeru. Bio sam aktivan u društvu slovačke kat. mladeži. Često smo se okupljali. Ondašnji naš župnik, prof. Feranec, postao

Ivan-Milan Perković

je poslije rata bansko-bistrički biskup. Slovački je narod jako religiozan narod, a ima povijest koja je slična našoj. A, Hrvatom sam se uvijek osjećao.

● *Kada si izišao iz zatvora i kamo si potom pošao?*

– Iz zatvora sam izišao u kolovozu 1962. godine, a 1965. sam dobio putnicu i otišao u Njemačku, u Stuttgart. Tu sam kratko vrijeme (dva i pol mjeseca) radio u jednoj građevinskoj firmi, a onda prešao u tvornicu u kojoj sam, evo, dočekao i mirovinu.

● *Po Tvom dolasku u Njemačku u Stuttgartu je već postojala Hrvatska katolička misija. Jesi li se odmah uključio u život te naše vjerničke zajednice?*

– Pa, u crkvu, na Misu sam išao, ali se aktivnije odmah nisam uključio. To sam tek kasnije napravio.

● *Mnogima je poznato da si Ti bio vrlo revni raspačivač katoličkog tiska na hrvatskom. Možeš li reći kako je naš katolički svijet kupovao svoj tisak?*

– Bilo je ljudi koji su redovito pratili i kupovali naš tisak – „Glas Koncila” i „Kanu”. Neki su samo povremeno uzimali pokoji broj. Nekako je išlo. No, s obzirom na broj posjetitelja u crkvi, ra-

spčavao se malen broj primjeraka naših katoličkih novina.

● *Kako se osjećaš neposredno prije polaska u mirovinu?*

– Mirovina mi teško pada. Napuštanje uhodanog, mirnog života nije mala stvar. Nisam oduševljen povratkom u Domovinu, ali tako to mora biti i ja se vraćam.

● *Da li će Ti mirovina biti dostatna da možeš pristojno živjeti kod kuće?*

– Moja mirovina je jača nego plaća mog sina (on je završio dva fakulteta!) i njegove supruge zajedno. A oni imaju i troje djece. Što se toga tiče, ja se krize ne bojim. A, ne zaboravi, da nemam niti polovicu njemačkog radnog staža.

● *Mnogima će s Tvojim odlaskom nedostajati prijatelj, misiji raspačivač novina, iseljenoj Crkvi u Hrvata praktični i osvjedočeni katolik i tako. Imaš li, možda, na svršetku nešto poručiti našim hrvatskim vjernicima u Njemačkoj?*

– Pa, imam. Neka ostanu vjerni Bogu, svojoj Crkvi i svome hrvatskom narodu.

● *Hvala lijepa, „Stari”. A Tebi sretan put i radostan boravak i život u rodnom kraju.*

Iv.

Uskoro hodočašće u Svetu zemlju

„Živa zajednica” organizira hodočašće u Svetu zemlju od 7. do 14. veljače 1987. godine. Vodit će ga fra Ignacije Vugdelija kojemu će to biti 14. posjet Isusovoj domovini. Cijena: 1590,- DM. U toj cijeni uključen je let od Frankfurta do Tel Aviva i natrag, smještaj u vrlo dobrom hotelu u

Jeruzalemu s polupensionom, petodnevna vožnja autobusom po Izraelu, odvoz i dovoz na uzletišta i ulaznice u sve veće ustanove (Masada, npr.) koje treba posjetiti. Umoljavamo sve zainteresirane da se što prije jave na adresu našega lista i da se prijave. Vrijeme u Izraelu u to doba godine je lijepo, a broj turista puno manji nego u ljetnim mjesecima, pa je i mogućnost obilaska svega onoga što treba vidjeti puno veća.

Rama i njen narod

(300. obljetnica dolaska ramskog naroda i „Majke od milosti” u Cetinsku krajinu)

U posljednjih deset godina okupljao se hrvatski katolički živalj u dosada neviđenom broju na svetim mjestima svoje povijesti da bi molio, Boga slavio, učio i da bi nadahnut divnom baštinom svoga trinaeststoljetnog kršćanstva crpio snagu za život, za nova stoljeća i tisućljeća svoje kršćanske, kulturne i narodne budućnosti. Rim, Solin, Knin, Nin, Marija Bistrica – da spomenemo samo neka velika hodočasnička sastajališta zadnjeg desetljeća – ostat će neizbrisivo urezani u srcima svih onih koji na kršćansko-katolički način vjeruju i hrvatski osjećaju. I naša iseljena Crkva pratila je to prema svojim mogućnostima i sudjelovala vrlo aktivno u slavlja svoje domovinske Matice.

Narednih godina takvih velikih općenarodnih okupljanja vjerojatno neće biti. Ne predstoje izrazito velike obljetnice i jubileji. No, narod će se Božji okupljati, posebno na pokrajinskim razinama. Tako će, između ostaloga, Franjevačka provincija presvetog Otкупitelja sa sjedištem u Splitu i splitsko-makarska nadbiskupija slaviti 300. obljetnicu (1687. – 1987.) dolaska ramskog naroda i slike „Majke od milosti” u Sinj, Cetinsku krajinu i Dalmatinsku zagoru. Računa se da je tih godina iz Bosne i Hercegovine u Dalmaciju prebjeglo više od 20.000 hrvatskih katolika.

Poraz turske vojske pod Bečom 1683. godine najviše je morao ispaštati katolički svijet koji je živio pod osmanlijskom vlašću u Bosni i Hercegovini. I da bi ga spasili od iskorijenjenja i uništenja, povelili su ga franjevački „ujaci”, na čelu s fra Pavlom Vučkovićem i fra Stjepanom Matićem, iz Ramske kotline na „Put bez sna”, kako to nadahnuto opisuje Ivan Aralica u istoimenoj knjizi (Znanje Zagreb, 1982.) u Dalmaciju, koja se nalazila pod mletačkom vlašću. Sa sobom su ponijeli i ono najdragocjenije – sliku „Majke od milosti” sa Šćita koja se, evo, već tri stoljeća časti pod imenom „Čudotvorne Gospe Sinjske”.

Kotlina Rama naziva se po istoimenoj rijeci, desnom pritoku Neretve, dugom 34 kilometra. U ranom srednjem vijeku već se spominje župa Rama. U darovnici ugarsko-hrvatskog kralja Bele II

splitskoj nadbiskupiji od 1138. godine Bela nosi naslov: „Ja Bela Božjom milošću kralj Ugarske, Dalmacije, Hrvatske i Rame”. Od te godine pa dalje svi ugarsko-hrvatski kraljevi dodaju svom kraljevskom naslovu i „kralj Rama”.

Pastvu među katoličkim življem vodili su od davnih vremena, a čine to i danas, bosanski franjevci. Duhovno je središte u šćitskom samostanu koji je od 15. do 17. stoljeća bio više puta paljen. Veliko iseljenje ramskog naroda zbilo se, kao što smo već i napomenuli, 1687., zatim početkom 18. stoljeća i iza kako je sagrađena hidrocentrala. Danas u ramskom kraju živi oko 7.000 hrvatskih katolika u župama Rama-Šćit i Rumbocima. Općinsko je središte u Prozoru.

Ramske djevojke u svojoj narodnoj nošnji

Slučaj je htio da sam se ovoga ljeta i sam našao u Ramskoj kotlini koja na svakog posjetitelja, posebno onoga čiji su pređi odatle doselili, ostavlja nezaboravan dojam. Lijep je to kraj, ljudi još ljepši. Zemlja pitoma, a svijet još pitomiji. Svijet je to duboko kršćanski. Velik je broj još davno iselio na „sigurnija” mjesta, ali oni koji su ostali u starom zavičaju ponosni su još uvijek, poput planina koje im okružuju Kotlinu, na svoju vjeru i Crkvu, na svoju narodnu pripadnost. Ramsko jezero u Kovačevu polju nagnalo je mnoge u Slavoniju, Njemačku i druge zapadne zemlje. Ali i u novim sredinama Ramci ostadoše po-

nosni, svoji, vjerni Bogi i svome rodu, i što je prava rijetkost, ostadoše posvuda međusobno usko povezani. Duh zajedništva su, izgleda, upili s mlijekom majčinskim. Svijet je to koji jako mnogo drži do svojih običaja – ni dan danas ne napuštaju svoje narodne nošnje. Svijet je to zbilja vjernički – u Rami se staro i mlado, muško i žensko, još uvijek pozdravlja s „Faljen Isus i Marija”. Svijet je taj vrlo gostoljubiv – u susjeda navraćaju kao u vlastitu kuću: na razgovor, na jelo i piće, na molitvu. U Rumbocima kao i u Jakličima, u Ripcima kao u Podboru, Varvari, Orašcu... Gdje bili da bili oni se drže zajedno, a na svim crkvenim proslavama uzimaju udjela u nevjerojatno velikim postocima. I u inozemstvu također! Vole svoju Ramu, ali nisu lokalni patrioti. Sve ono što je katoličko i hrvatsko vrlo im je drago. „Čudi su mirne, misle duboko i temeljito, većinom su čvrsta, koščata i visoka stasa, nisu letičavi i lakoumni u razgovoru, ljube diskusiju, u razgovoru su polagani, hladni i krvni; teško se srde, ali onda znadu biti vatreni. Rado pripovijedaju stare događaje i predaje, a to tako točno, da je rijetko naći da jedan drukčije kaziva od drugog, kad o istom predmetu ili slučaju govore. ZATO MU VJERUJ PREDAJI!” Ovim je riječima svoje Ramce još 1882. godine opisao njihov mještani fra Jeronim Vlatić u knjizi „Uspomena o Rami”.

Crkva ne živi od slavlja, ali ona ne živi ni bez slavlja. Uvjereni smo da će Ramci u Rami i Ramci diljem svijeta, zajedno sa svojom braćom i sestrama u Dalmatinskoj zagori, dostojno i ponosno proslaviti 300. obljetnicu dolaska svojih pradjedova u južnodinarske strane i svoje ramske Gospe u sinjsko svetište za koje nadbiskup Frane Franić reče da je „srce splitske nadbiskupije”.

Za vrijeme pobožnosti križnog puta izrekla je na blagdan Velike Gospe u Sinju ove godine jedna studentica i ove riječi: „Trebalo se svući do kože, ostaviti zgarišta kuća, hambare, dvorove i krenuti dalje. Svući se do kože, ali nju ne predati. Trebalo se odreći svega osim poštenja i svetinja. Ogoljeli narod došao je iz Rame, Duvna, Livna, iz Brotnja u opustošeni Cetinski kraj. Sa sobom je nosio Majku od milosti. Čudni su putovi oslobođenja.” Sigurno će i ova obljetnica te putove dijelom razjasniti. A to je tako potrebno!

Ignacije Vugdelija

Perspektive kršćanstva u Africi su vrlo velike

Fra Šimun Šipić, provincijal Provincije presv. Otkupitelja sa sjedištem u Splitu, vratio se ovih dana iz Zaira (Afrika). Na povratku u Domovinu zadržao se kratko u frankfurtskoj misiji. Iskoristili smo tu prigodu i s njim porazgovarali o onom što je on proteklih tjedana vidio, doživio i o onom zbog čega je zapravo išao na tako dalek put.

● *Provincijale, možete li za čitatelje „Žive zajednice” reći zbog čega ste išli u Zaire, nekadašnji belgijski Kongo, i kojoj zajednici pripadaju misionari koje ste posjetili?*

– Prije nego odgovorim na to pitanje želio bih izraziti poruku naših misionara u Africi. Ona je dvostruka. Oni od srca zahvaljuju svim našim svećenicima i vjernicima u Njemačkoj na darovima koje su im slali – bilo u novcu, bilo u lijekovima, bilo u odjeći. Oni u Zairu, zajedno sa školskim sestrama splitske provincije, borave i rade već 12 godina. Želja im je da na proputovanju u Domovinu svrate i u Njemačku i da osobno zahvale svećenicima i vjernicima za brigu, razumijevanje i pomoć koju im šalju. A sada k pitanju. Tri su misionara članovi Provincije presv. Otkupitelja, a jedan je član provincije sv. Jeronima sa sjedištem u Zadru. Mnogo su ostvarili na pastoralnom, karitativnom i građevinskom polju. Svrha ovoga moga dru-

gog posjeta Zairu bila je trostruka. Prvo, pratio sam jednoga brata koji nije svećenik, a želio je ići u misije. To je fra Stojan Damjanović koji je u našu redovničku zajednicu došao kao radnik iz Münchena. Šest godina je živio u našoj provinciji i, eto, došao u našu misiju u Zairu koja se zove Luhwinja. Druga naša misija zove se Etende. To su sada zapravo župe koje vode naši franjevci. Drugi je razlog bio ređenje prvog franjevca iz te misije za svećenika. I prije je bilo svećenika iz plemena Bashi, ali on je prvi svećenik-franjevac. Zaređenje je u novosagrađenoj crkvi u Luhwinji koja je baš tih dana bila blagoslovljena. Blagoslov te župne crkve bio je treći razlog moga putovanja u Zaire. Išao sam vidjeti i ohrabriti misionare, misionarke i vjernike. Za mladu afričku Crkvu vrlo je važno da ih posjeti provincijal koga oni na svom jeziku zovu „mukulu”. Dolazak „mukula” za njih je prvorazredan događaj.

● *Kako rade naši svećenici i naše redovnice-franjevke u misionarskim uvjetima? Koji su Vaši dojmovi o urođeničkim vjernicima u Africi koje ste susretali u kolovozu ove godine?*

– Što se njihova rada tiče moram kazati da rade sve – od običnih manualnih poslova do pastoralne i dijeljenja sakramenata. Svećenici vode sve radove – pastoralne i građevinske – a sestre pomažu u pastoralu, u raznim karitativnim djelatnostima i vode određene škole (posebno domaćinske).

● *Je li mjesna Crkva na čelu s mjesnim biskupom, koji je vjerojatno Zairac, zadovoljna radom naše braće i sestara?*

– Nadbiskup je vrlo zadovoljan njihovim radom i rado posjećuje misiju Luhwinju. On jako cijeni naše misionare i misionarke i zdušno ih podržava u svim pothvatima. Treba napomenuti da sve ono što misionari i misionarke imaju pripada biskupiji – zemljište, kuća pa i ono što su oni sami sagradili. Narod ih je također prihvatio, jer vidi kako oni požrtvovno rade i kako rade sve moguće poslove. Urođenik kad završi neku školu ne običaje „prljati” ruku manualnim poslom.

Kršćanstvo se u Luhwinji sve više širi. Luhwinja je zapravo jedno malo kraljevstvo, a župa se zove „Dolina mira”. Ima oko 70.000 stanovnika – 15% su katolici, a ostalo protestanti i pogani. Broj katekumena se povećava svake godine. Ove ih godine ima 1.500. Oni se kroz četiri godine pripremaju za krštenje. Pastoralni je rad golem. U tom misionarima pomažu katehete, njih 105. Župa je razdijeljena na 12 kapelanija, a svaka kapelanija ima svoga „odgovornoga”. Čitava župa ima jedan komitet kome je na čelu laik. Kada nedjeljom u kapelaniji nema svećenika, tada od biskupa imenovani kateheta vodi liturgiju riječi (i propovijeda!) i dijeli pričest.

● *Znači, u toj je župi za vrijeme Vašega posjeta blagoslovljena nova crkva?*

– Da. Sagrađena je u roku od tri godine. Evo samo nekoliko podataka. Crkva je sazidana u obliku križa „Tau”. Ima oko 700 m² površine. Uz crkvu su napravljene tri dvorane i zvonik. U crkvu je ugrađeno 250.000 komada cigle koje su ispekli sami kršćani. Pijesak utrošen u gradnju crkve donijele su žene, uglavnom na glavama, s rijeke udaljene kilometar i pol.

● *Kojim je sredstvima izgrađena ta crkva?*

– Pomoć za gradnju crkve darovao je njemački „Misereor” (50.000.– DM). Ostala su sredstva (posebno u radu) prikupili misionari i sam narod. Crkva je od neprocjenjive vrijednosti.

● *Vi ste maločas spomenuli da ste pratili fra Stojana na misijsku postaju. Danas ste u razgovorima rekli da je u misiju došao i jedan američki liječnik, također brat. Kako su se oni uklopili u život zajednice?*

– Koliko je važan rad svećenika, toliko je važan i potreban i rad redovnika, redovnica i laika. Da, na misiju je došao jedan Amerikanac, brat, nesvećenik. Po zanimanju je liječnik. Kao liječnik stupio je u franjevački red, specijalizirao pedijatriju i postao misionar. Sada radi u dispanzeru koji su sagradile naše sestre. On je prije svega franjevac, a svoje znanje zgodno spaja sa svojim redovničkim pozivom i pomaže narodu. Vrlo se dobro snašao. I on i fra Stojan imaju pune ruke posla. U misiji su sada četiri misionara – dva svećenika (fra Drago i fra Ante) i dva brata (fra Stojan i fra Marc) i 6 sestara splitske provincije.

Fr. Biriganine Kasole, donedavni član splitske provincije presv. Otkupitelja

Mala statistika iseljene hrvatske Crkve u Njemačkoj

U 82 Hrvatske katoličke misije u Njemačkoj živjelo je 1985. godine 328.813 hrvatskih katolika. O njima je pastoralnu brigu vodilo 107 svećenika-misionara i 93 pastoralne suradnice i suradnika. Najveći broj hrvatskih vjernika živio je na području misije München – 35.000. Zatim dolaze misije Stuttgart (17.500), Berlin (15.000), Frankfurt (15.000), Ludwigsburg (7.000)... Najmanje hrvatskih katolika živi na području misija Krefeld (800) i Bad Mergentheim (700). Za hrvatske vjernike i za druge građane iz Jugoslavije socijalnu su skrb vodila 102 karitasova socijalna savjetnika.

Tijekom 1985. **kršteno** je u svim misijama 1.340 djece (1983. godine bila su 1.503 krštenja), na **prvu sv. pričest** pristupilo je 1.716 mladih (dvije godine ranije prvopričesnika je bilo 1684), sakramenat kršćanske zrelosti – **sv. potvrdu** primilo je 1.105 mladića i djevojaka (g. 1983. krizmanika je bilo 1.047), a sakramenat **sv. ženidbe** 172 bračna para (dvije godine ranije bila su 153 crkvena vjenčanja).

Najviše krštenja bilo je u Frankfurtu (166), Münchenu (98), Stuttgartu (80),

Berlinu (58), Hamburgu (34), Nürnbergu i Pforzheimu (po 29). **Najveći broj prvopričesnika** imala je misija Stuttgart (156), München (132), Berlin (75), Hamburg (68), Nürnberg (59), Dortmund (46), Pforzheim (46), Hannover (44), Sindelfingen (42)... **Krizmanika je najviše** bilo u Berlinu (211), Münchenu i Sindelfingenu (po 114), Baden-Badenu (80), Esslingenu (71), Pforzheimu (60)... **Najviše crkvenih brakova** sklopljeno je u Münchenu (12), Frankfurtu (11), Stuttgartu (10), Berlinu (7), Nürnbergu (7), Pforzheimu (7), Ravensburgu (7), Dortmundu (6), Ludwigsburgu (6)...

Iz Crkve je istupilo 298 vjernika, a u Crkvu se vratilo 48 „ispisanih”. Ovaj podatak o istupu iz Crkve nije objektiv, jer mnoge njemačke župe ne šalju misijama istupnica hrvatskih katolika. Najviše hrvatskih katolika istupilo je iz Crkve u Berlinu (94), Hamburgu (38), Göppingenu (19), Mannheimu (19), Hannoveru (15), Sindelfingenu (14)...

Najviše se „ispisanih” vratilo u Crkvu u Hamburgu (21), Berlinu (15)... U 1985. godini bilo je 7 obraćenja.

Braća i sestre sačinjavaju jednu apostolsku ekipu. Župno vijeće ima također veliko značenje.

● *Još jedno pitanje. Kršćana u Zairu ima dosta. Koje su perspektive kršćana-katolika u toj velikoj zemlji?*

– U cijeloj srednjoj Africi perspektive su kršćanstva vrlo velike. Tako misle i naši misionari. Za urođeničke biti kršćanin-katolik nešto najnaprednije. Biti poganin je, tako oni misle, nazadno. Pripreme za krštenje, već sam rekao, traju četiri godine. Tko osam puta izostane s pouke, mora ponoviti godinu. Moram naglasiti da je svijet dolje vrlo pobožan i da gaji veliko poštovanje prema euharistiji. Često preko dana navraća u crkvu da bi se pomolio. Naši su misionari i sestre u 12 godina svoga boravka sagradili što crkava, što kapelica, što škola, što kuća oko 30.000 m² korisnog prostora. I to najviše onim sredstvima koja dobiju od vjernika iz Evrope, ali i otkidajući od vlastitog zaloga. Prošle

godine prihvatili smo još jednu misiju. U njoj su dva naša svećenika misionara, fra Ilija i fra Božo. Vjernici traže i mole da im pošaljemo svećenika i redovnica. Našim smo misionarima još davno rekli da nastoje što više oko odgoja domaćeg klera. I, eto, 17. 8. ove godine ređen je za svećenika domaći sin, franjevac. Uzoran život i rad naših svećenika pomogao mu je da se odluči za redovnički i svećenički stalež. Kad se počeo školovati, naša ga je splitska provincija primila za svoga člana, što je on bio sve do prošle godine kada je u Zairu osnovana franjevačka Vikarija. Mi smo ga doveli do oltara. Ima još pet kandidata koje su pronašli i primili naši misionari i koji su od prošle godine članovi Vikarije, a ne više naše provincije.

● *Fra Šimune, hvala. Nama koji živimo u Evropi ne preostaje drugo nego da za kraljevstvo Božje na Crnom kontinentu što više molimo i žrtvujemo.*

Razgovarao: Ignacije V.

Jedna od sedam...

„Znam komu sam povjerovao”

Od ranog djetinjstva Ilmie je u srcu nosila čežnju za Apsolutnim, za Bogom. Svjetlo dana ugledala je u Ohridu (Makedonija), gdje je već kao mala djevojčica tragala za svjetlom vjere. Nailazila je na razne poteškoće i pitanja, posebno sa strane svoje muslimanske rodbine. No, ona je 45 godina tražila. Rado se povlačila u osamljene kutove katoličkih crkava u kojima joj je vječno svjetlo govorilo o nazočnosti Svevišnjega. U crkvama je nalazila mir duši, život srcu i nadu, veliku nadu svom tražećem umu. Kroz više godina sretnog bračnog života živjela je ono što je kao djevojka molila: „Bože, daj da uđem u brak s katoličkim partnerom”. Za nju su riječi i pojmovi „katolik” i „katolička vjera” značili nešto veliko. Katoličko življenje ukućana pak utvrđivalo ju je u njenom strahopoštovanju prema svemu što se katoličkim zove. Godinama je bila krštenik željom, a potom je zatražila i krštenje vodom. Obratila se mjesnom voditelju misije Darmstadt p. Frani Bilokapiću i nakon duže i marljive pripreme izrekla i potvrdila svoje katoličko-kršćansko „Vjerujem”. Dan 17. svibnja 1986. godine ostat će duboko urezan u njenu srcu kao dan sreće. Kupelj krštenja učinila je sve novim. I novo ime – Vilma – znakovito je u tom smislu. Uzbudjenim glasom odgovarala je sama na sva pitanja i s krsnom svijećom u ruci molila apostolsko vjerovanje. Plakala je od radosti i zahvalnosti dok su je nazočni vjernici pratili pjesmom krsnih obećanja.

N. N.

Radost krštenja gdje Ilmie podijelio je s njom i njen suprug

ZA MLADE

Moj doprinos za biblijsku olimpijadu

Isus Krist

Bog je najprepoznatljiviji u Isusu Kristu. Isus je središte naše vjere i mnogi znakovi upućuju na njega.

Križ

Dvije linije, jedna okomita, jedna vodoravna. Križaju se dvije drvene grede. Na njima visi čovjek. To je znak kršćanstva. Jedna greda pokazuje prema nebu, druga pokazuje na obje strane – na čitav svijet. Nebo i zemlja povezani su u ovom znaku. Bog i čovjek su ponovno skupa. U Isusu su Bog i čovjek sasvim jedno. Od početka je trebao čovjek biti povezan s Bogom. Ali je čovjek mogao ovu povezanost, ovaj „savez“ i ostaviti. On je to i učinio. Iz neposlušnosti je prekinuo prijateljstvo s Bogom.

Isus je svojom poslušnošću do smrti na križu ponovno uspostavio vezu.

„Ovo je novi savez u mojoj krvi.“ Veza je nerastavljiva. Zato pjevamo: „U križu je spas, u križu je život, u križu je nada.“

Isus

Grčka početna slova imena Isusova su IHS. Ta se tri slova zovu Isusov monogram. Anđeo je rekao Josipu: „Nadjeni mu ime Isus, jer će on izbaviti svoj narod od grijeha njegovih“ (Mt 1, 21).

Isus je hebrejsko ime. To ime znači: Jahve nas spašava, a može se prevesti i Bog je spas. To dakle nije samo jedno ime za razlikovanje od drugih ljudi. To nam ime govori tko je dijete iz Betlehema, čovjek iz Nazareta: on dolazi od Boga da nas spasi. Zato stoji u jednoj pjesmi praksićanske zajednice koju je Pavao pisao: „Imenu Isusovu treba se pokloniti svako koljeno nebeskih, zemaljskih i podzemaljskih bića“ (Fil 2, 10). I svatko bi se trebao veseliti kad čuje ime Isus ili kad vidi Isusov monogram.

Vidi: Lk 1, 26 – 36

Krist – Pomazanik

Grčko Chi piše se kao njemačko X i grčko Rho piše se kao njemačko P. To su oba početna slova imena Krist. Kada se ta dva slova pišu jedno uz drugo nastaje Kristov znak koji svi mi poznajemo.

Mi nazivamo Isusa iz Nazareta Kristom. To je prijevod hebrejskog imena Mesija. I Mesija znači pomazanik. Na Mesiju, Pomazanika, čekao je Božji narod.

U Starom Zavjetu bili su pomazivani kraljevi i svećenici. To je bio znak da su oni bili izabrani od Boga.

To bijaše predznak za Pomazanika, svećenika i kralja koji je trebao sve spasiti.

Mi se zovemo kršćani, jer vjerujemo da je Isus Krist i da je on naš kralj i naš veliki svećenik.

S Petrom priznajemo: „Ti si Mesija, Sin Boga živoga.“

Vidi: Mt 16, 13 – 20

Φ Σ Η Svjetlo i život

Grčke riječi za svjetlo i život sastoje se od tri slova i obje te riječi imaju u sredini posredno slovo omegu. Kada se te obje riječi postave jedna uz drugu, čine znak križa.

Tako nam ovaj znak govori: Krist je naše svjetlo i naš život. Od riječi Phos izvedena je riječ fotografija. Phos (svjetlo).

Od riječi Zoë ili Zoë (život), izvedena je riječ zoologija (nauka o životu životinja).

Krist pobjednik

Od početka je Crkva označavala Krista kao pobjednika nad smrću i grijehom. To je prikazano u jednom znaku koji još i danas susrećemo. Natpis znači: Isus (IC) Krist (XC) pobjednik (NIKA).

Jaganjac Božji

Mi vidimo janje sa smrtnom ranom. Mala, bespomoćna životinja koja se ne brani, biva ubijena.

Time se misli na Isusa. U njemu je ispunjena židovska Pasha. Oni su ubijali pashalno janje kao znak spasenja. I mi kažemo: „Krist je naše uskrsno janje.“

O Isusovoj smrti na križu kažemo: „Kao janje na klanje bi odveden.“

Već je Ivan Krstitelj pokazao na Isusa i rekao: „Evo Jaganjca Božjeg koji uzima grijeh svijeta!“ (Iv 1, 29)

To čujemo uvijek prije pričesti.

Isus je morao umrijeti da bi nam stekao život. Od njegova Tijela i Krvi mi živimo. Zašto nas slika ubijenog janjeta ne čini žalosnim? Pismo kaže: „Nemoj plakati, pobijedio je Lav iz Judina plemena“ (Otk 5, 5).

To slabo malo janje u stvarnosti je kralj. On nije mrtav, on živi i vlada. Tako to opisuje Ivanovo Otkrivenje.

Vidi: Otk 5, 5 – 14

Dobri Pastir

U Novom Zavjetu ima rečenica: „Janje će njih pasti i voditi ih na izvore života.“

I mi pjevamo: „Gospodin je pastir moj i On me vodi na izvore života.“ Janje je ujedno Pastir. Obje slike su ispravne. Isus kaže o sebi: „Ja sam pastir dobri. Pastir dobri daje život svoj za ovce.“ Također janje daje život svoj za ovce. Ali slika o dobrom pastiru kaže i drugo: Isus nas želi voditi. Mi trebamo njegova nasljedovati. Tada ćemo naći put do „dobre paše“ i do „izvora života.“ Isus traži izgubljenog čovjeka. On dolazi k nama, jer želi spriječiti „vuka“ koji nas napada. Isus sakuplja sve koje nađe, i vodi ih u jedno „stado“. I bit će jedan pašir i jedno stado.

Vidi: Iv 10, 1 – 21

Trs

U našim vinogradima ima mnogo malih trsova. Ali, ima i pred našim kućama samo jedan trs sa tisućama mladica. Zamislamo da se preko cijele zemaljske kugle raširio jedan trs.

Time možemo najbolje predstaviti ono na što Isus misli kada kaže: ja sam trs, vi ste mladice. Mladice imaju listove i cvjetove i grožđe, jer su povezane s trsom. On šalje iz korijena životni sok u svaku pojedinu mladicu. Mi smo po našem krštenju kao jedna mladica, koja je s trsom – Isusom, povezana. On kaže: „Ako ostanete u meni, tada i ja ostajem u vama.“

Vidi: Iv 15, 1 – 17

Pšenično zrno

Isus govori o svom proslavljenju i pritom koristi sliku o pšeničnom zrnu koje mora umrijeti.

Ako umre, rodi velik rod. To je slika koja se ne zaboravlja. Ova slika ne vrijedi samo za Isusa. Mučenik Ignacije piše u jednom pismu kratko prije smrti, prije nego će biti bačen pred divlje zvijeri: „Pšenica sam Kristova.“ Slika vrijedi također i za nas. Svaki čovjek može biti kao pšenično zrno, ako se predaje, pa makar ne morao odmah umrijeti. Predanje je druga riječ za ljubav.

Vidi: Iv 12, 20 – 26

Pelikan

Postoji legenda u kojoj a priča o pelikanu kako on svoje mlade hrani vlastitom krvlju iz vlastitih prsiju, kada više ne može naći hrane za njih. To je slika za majčinsku ljubav Božju. Ta je ljubav postala vidljiva u Isusu. Od njegove krvi svi mi živimo.

Nauči

„Pelikane nježni, Spasitelju moj, Blatna me u krvi per presvetoj: I kap njena može svijet da spasi cijel, Da bez ljage bude posve čist i bijel.“

ZA MLADE

Ugaoni kamen

Isus priča u slici o zlim vinogradarima koji su ubili sina vlasnika vinograda. Pod sinom misli na samog sebe. Kad su se slušatelji počeli buniti i braniti se pred tom parabolom, Isus ih je uputio na rečenicu koju su često u uskršnom psalmu pjevali: „Kamen što ga odbaciše graditelji, postade kamen zaglavni” (Ps 118, 22). Kada je Petar morao dati izjavu pred Velikim vijećem, rekao je o Isusu: „Isus je onaj kamen koji ste vi, graditelji, odbacili, a koji je postao ugao-nim kamenom” (Dj 4, 11).

Ljudi su razumjeli što se pod tim mislilo. Jer, u tadašnje se kuće, u njihove temelje, stavljao kamen na kojemu je sve počivalo. Ako bi se on izvukao, kuća bi se srušila. Uvijek bi se izabrao dobar kamen. Isus je taj kamen na kojemu sve počiva i koji sve povezuje. Stoga pjevamo: „Sama Crkva je izgrađena na Isusu Kristu.” Tako kaže Pavao u pismu Efežanima: „Zaglavni je kamen sam Krist Isus. U njemu sva zgrada, čvrsto povezana, raste u sveti hram u Gospodinu. U njemu ste i vi zajedno sazdani za stan Božji u Duhu.”

Vidi: Ps 118 (nastavlja se)
Priredio: Jozo Župić

Srce Isusovo

Kroz naše srce prolazi krv koja hrani cijelo naše tijelo. Svaka ćelija našeg tijela treba ovu hranu. Tako je Isus srce Crkve, koje drži sve na životu.

Sa srcem mislimo također i na najnutarniji svijet jedne osobe. Kad jedan čovjek drugoga ljubi, tada kažemo: on mu poklanja srce.

Bog nas ljubi. On nam poklanja svoje srce. On nama je poklonio svoga Sina. U Isusu nam je objavljena ljubav Očeva. „Tako je Bog ljubio svijet da je on za nas dao svoga Sina.” Zato ljubav Isusovu predstavljamo u jednom srcu. I jer je ta ljubav najjasnije pokazana na križu, na slikama vidimo probodeno srce s trnovom krunom. Uspomena na Srce Isusovo slavi se svakog prvog petka u mjesecu.

Vidi: Iv 19, 31 - 37

Franjo iz Asiza

(Svetac mjeseca)

Izvan gradskih zidina, u sjeni starih kesteno-va nalazila se bolnica. Tamo su stanovali gubavci. Nisu smjeli stupiti u grad, jer je guba bila teška bolest koju nitko nije mogao izliječiti.

Bolesnici su imali čireve po čitavom tijelu. Čirevi su krvarili i zaudarali.

Mnogim su bolesnicima sagnjile ruke i noge, a mnogi su bili slijepi. Pomagali su jedan drugom, kako je tko mogao. Tko je mogao hodati, vodio je slijepog. Oni s rukama davali su jesti onima bez ruku.

Franjo je bolesnicima uvijek slao novac i jelo. Patio je zbog njih. Ali još nikada nije sam otišao k njima. Njemu se to gadilo. Glavu je uvijek okretao, samo da ne vidi tu bijedu.

Kada bi prolazio pokraj bolnice, začepio bi nos. Jednom je jahao na konju. Zaokupljen drugim mislima nije ni zapazio gdje se nalazi.

Najednom je čuo krikove. Podigao je glavu i vidio da je pred bolnicom. Praed vratima je sjedio bolesnik i prosio: „Smiluj mi se, mladiću! Daj mi nešto!”

Franjo uze svoju kesu i baci je u pravcu prosećeg bolesnika. Kesa je pala pred bolesnika, u prašinu.

„Hvala!” kriknuo je čovjek. „Dobri mladiću, Bog neka ti tisuću puta uzvрати!”

Ispružio je ruke da dohvati kesu, ali nije mogao. Mučno je puzao s osakaćenim nogama u pravcu kese. Franjo je vidio da čovjek nema nogu.

„Čekaj!” poviče Franjo. Skoči s konja, podiže kesu i dade je prosećem bolesniku govoreći: „Oprosti mi!”

„Nemoj me se doticati, mladiću!” reče bolesnik. „Zarazit ćeš se i bit ćeš bolestan kao i ja!”

Ali, Franjo je već držao bolesnikovu ruku u svojim rukama. Kad je vidio da je ta siromaš-

na ruka sva iskravljena, reče: „Morat ćemo ruku zaviti!”

„Ja nemam vode ni zavoja”, reče čovjek.

„O moj Bože!” uzdahnu Franjo.

„Sutra”, obećao je on čovjeku, „sutra ponovno dolazim i donijet ću zavoj i vodu i pomoći ću ti zaviti rane.”

Franjo skoči na konja, zahvati uzde i krenu u svom lijepom odijelu, s perom na šeširu i s najljepšim čizmama u Asizu.

Franjo se zastidio pred siromašnim čovjekom. Spustio je glavu na vrat konja i plakao. Suze su padale u konjsku grivu. Konj je znao put. Nosio je svoga gospodara sve do kuće. „Ja se bojim bolnice”, mislio je Franjo, „rana i ružnog zadaha”. Ali je ipak natovarao svoga konja s pokrivačima, zavojima i jelom.

Išao je u bolnicu i radio za bolesnike čitav dan. Uvečer je došao umoran u šumu. Tu je našao malu kapelu koje su vratašca bila samo malo odškrinuta te je na nekoj klimavoj klupici otpočnuo.

Ovdje je bilo polutamno i tiho, pred križem nije gorila nijedna svijeća, ali je Franjo ipak mogao u toj tami vidjeti Isusa na križu.

Tu je imao dovoljno vremena da razmišlja i da sebi postavi pitanje: tko je siromašniji, oni u bolnici bez ruku i nogu ili čovjek na križu čije su ruke i noge probodene.

I Franjo se sjetio što je Isus rekao: što ste jednom od ove moje najmanje braće učinili, to ste meni učinili.

„Da, tada”, reče Franjo začuđen Isusu na križu, „da, tada sam te upoznao. Ja sam za tebe donio vode i okupao te. Ti si mi dozvolio i nisi se stidio mene. Zavio sam ti rane nesporno i u strahu, a ti si mi unatoč svojim bolovima rekao hvala.

Skuhao sam ti juhu, i žlicu po žlicu davao, a ti si poslušno jeo kao dijete kod svoje majke.

Tada si bio sit i molio si me da ti pričam nešto o gradu i ljudima i ja sam ti pričao i nove pjesme pjevao koje se posvuda pjevaju.

Ti si me pitao: Hoćeš li opet doći? I ja sam obećao i tebe ću, Isuse, sutra ponovno izblizega upoznati!”

Jozo Župić

Vjenčanje misijske aktivistice

Mladenci Božica i Damir

U crkvi sv. Jurja u Plešivici, zagrebačka nadbiskupija, vjenčali su se 9. kolovoza 1986. godine **Božica Milčec** i **Damir Korak**. Kakve veze ima to vjenčanje sa „Živom zajednicom”, upitat će netko. A ima. Božica je naime kćerka našega stalnog suradnika iz Berlina, gosp. Iveka Milčeca, a osim toga, bila je stalni član misijske folklorne grupe i pripadala je skupini onih mladih aktivista bez kojih se na kulturnom i zabavnom polju u Centru nije ništa događalo. I ono najvažnije: Božica je praktični vjernik. Čestitamo!

Seminar obitelji past. suradnika

Poziv i poslanje laika u Crkvi

Život i rad u Hrvatskim katoličkim misijama ne može se zamisliti bez pastoralnih suradnika, bilo časnih sestara ili laika, koji pomažu svećenicima, šire Radosnu vijest, brinu se o našem iseljenom čovjeku. Mnogi od njih imaju svoje obitelji koje zajedno s njima snose teret njihova odgovornog posla. Najintenzivniji život i rad u župskim zajednicama odvija se krajem tjedna, subotom i nedjeljom. Kad njihove obitelji imaju slobodno vrijeme, pastoralni suradnici su najviše opterećeni i zaposleni. Šteti li to obitelji, djeci? Takva i slična pitanja iskravala su često na susretima te se već davno rodila ideja o održavanju seminara za obitelji pastoralnih suradnika.

Predstavnik pastoralnih suradnika biskupije Rottenburg/Stuttgart, g. Branko Galić organizirao je prvi put takav seminar od 12. do 14. 9. 1986. u Wernau.

Biskupijska kuća „Bauernschule“ u Wernau oživjela je tih dana. Kišovito vrijeme nije pomutilo raspoloženje sudionika, koji su ovaj prvi susret iskoristili za međusobno upoznavanje, zbližavanje, razgovor, pjesmu... Petnaestak djece, u dobi od 16 godina pa na niže, zabavljalo se na svoj način, dok su njihovi roditelji slušali predavanje dr. I. T. Međugorca o „Pozivu i poslanju laika u Crkvi i svijetu“. Predavač se posebno osvrnuo na Sinodu biskupa koja će se održati 1987. u Rimu i raspravljati o istoj temi.

Drugim predavanjem – „Laik u pastoralnoj službi“, predavač nas je upoznao sa smjernicama za župne pomoćnike – tako nas još uvijek zovu, mada mi nismo samo to, već nešto i više od samih pomoćnika.

Da bi netko postao pastoralni suradnik, dakle bio u crkvenoj službi, mora pripadati katoličkoj Crkvi i slagati se s njenim naukom, imati uspješno završenu srednju školu i odgovarajuće tečajeve na kojima se stječe potrebno znanje. Suradnja sa svećenicom, svjesno i odgovorno kontaktiranje sa župnom zajednicom te suradnja na socijalnom i karitativnom području od velike su važnosti.

Za mnoge je bila novost da se bračni drug mora složiti da mu partner bude past. suradnik.

Svaki kršćanin je svjedok, a na poseban način onaj u crkvenoj službi. Tko živi u nekrivenom, braku ili je pak rastavljen ne može postati pastoralnim suradnikom.

Nedjeljno prijepodne proveli smo s domkapitulom J. Adamom, referentom za strance u ovoj biskupiji. Iznijeli smo mu svoje probleme, želje i molbe. Strpljivo nas je saslušao i obećao zauzeti se za nas. Govorio je iskreno, davao upute i savjete koji će nam sigurno dobro doći u našem radu. Rekao je da je sretan što smo mi kao „obiteljski ljudi“ zaposleni u crkvenoj službi. Jer tako lakše shvaćamo situacije drugih ljudi, možemo im se lakše približiti, a tu i jest šansa za pre-

„Vi ste kao Hrvati srdačni, prisni i otvoreni, a to je vrlo važno za Crkvu“, rekao je prelat J. Adam past. suradnicima za vrijeme njihova seminara

nošenje vjere na buduće pokoljenje – što je bila tema biskupijske sinode.

Prelat je Adam naglasio da svoj posao trebamo raditi s ljubavlju – a koliko smo ga samo puta osjetili kao teret? Pa i kad ne vidimo odmah plodove našeg rada, ne gubiti vjeru, već tražiti putove i pronalaziti one kojima je potrebna naša ljubav i pažnja. Ljubav Božja treba prožimati naš život, da bismo ljubav mogli preneti drugima. Bog sa svakim od nas ima svoj plan.

Srca naša moraju biti otvorena posebno za mlade, pa i za one koji ne dolaze na sv. Misu iz bilo kojih razloga. Svaka generacija je različita, ali nije i lošija od nas. Na kraju je istaknuo: „Svoj posao trebate shvaćati strogo, pokušajte steći povjerenje mladih. Podrška vaše obitelji vrlo je važna. Vi ste, kao Hrvati, srdačni i prisni i otvoreni u susretu s ljudima, a to je vrlo važno da Crkva bude otvorena za sve.“

Vrhunac susreta bila je sv. Misa koju smo slavili s prelatom J. Adamom. Sudjelovali smo svi, prikazali Bogu naše molbe moleći se za naše obitelji ovdje u inozemstvu, da u njima vlada duh Božjeg mira i ljubavi; za mlade da sačuvaju vjeru u Boga i ljude i nađu svoje mjesto u Crkvi. Molili smo za Crkvu u Domovini, da ostane povezana sa svojom djecom u tuđini te za mjesnu Crkvu u ovoj biskupiji da svojim doseljenim vjernicima omogući čuvanje jezika, kulture, liturgije, duhovnosti i tradicije. Posebnu molbu upriličili smo Bogu za našeg pokojnog biskupa T. Jablanovića, koji je širio Božje kraljevstvo među svojom braćom u inozemstvu, gdje je ovih dana i završio ovozemaljski život preselivši se u vječnost.

Veseli i duhovno obogaćeni razišli smo se u nadi da ćemo se opet sastati, na korist i dobro naše, naših obitelji i cijele naše iseljene Crkve kojoj služimo. *Stanka Vidačković*

TUTTLINGEN/SPAICHINGEN

Dan socijalnih radnika s obiteljima

Misionar I. Borić organizirao je i na lijep način upriličio slobodni susret karitasovih socijalnih radnika s njihovim obiteljima 7. 9. 86. Bio je to dan iskrenoga susreta kod svete Mise u Spaichingenu, u crkvi sv. Josipa. Misu je predvodio vlč. Luka Lucić. Propovijedao dr. T. Ivo Međugorac naglasivši važnost uzimanja i nošenja svakodnevnih križeva na koje čovjek nailazi i s kojima se svakodnevno susreće u svom radu i privatnom životu. Vlč. I. Borić pozdravio je na početku svetoga slavlja goste i zaželio im ugodan i blagoslovljen dan. Iza svete Mise održao je dr. Međugorac

u istoj crkvi lijepo predavanje o „Ulozi laika u Crkvi“.

Nakon duhovne hrane gosti su se uputili u misijske prostorije u Tuttlingen na zajednički objed. Svi su bili oduševljeni, razdragani, sretni i zadovoljni da su se ovoga puta skupili zajedno bez službenih točaka i beskrajnih razglabanja.

Iza objeda kava, kolač, zatim pjesma, igra razdragane djece, šetnja u prirodi. Sve je to davalo čar ljepoti susreta.

Bile su sve brige zaboravljene, oči razdragane, lica nasmijana i dan je brzo prošao. Navečer rastanak, stisci ruku, želje da ovaj susret bude početak novih susreta. Kod objeda i do kraja programa bio je nazočan regionalni dekan Otto Ascher koji je na početku pozdravio prisutne. *ACIVI*

STUTT GART

Zavjetna proslava naših jubilarnih slavlja

Hrvatska katolička misija u Stuttgartu spada u naše najznačajnije i najaktivnije misije u Evropi. Tri svećenika, franjevca iz splitske franj. provincije s dr. fra Pavlom Žmirom na čelu, četiri č. sestre Bezgrješnog začeća BDM iz Dubrovnika, nekoliko socijalnih i drugih suradnika trude se da duhovno, religiozno i socijalno budu na uslugu našim radnicima kojih u gradu i okolici ima osamnaestak tisuća. Misija je vrlo aktivna na svim područjima duhovnog rada. Budno je pratila naše domovinske jubilarne proslave, s njima je surađivala i sama u svojoj zajednici organizirala slavlja i jubilarne svečanosti u povodu jubileja našega pokrštavanja i pokrštenja. Tako je i ove godine, 28. rujna, upriličila reprizu domovinske proslave. Ono što je naša Crkva u Domovini učinila u Solinu, sabrana oko Jelenina svetišta, 13. i 14. rujna, to je Hrvatska katolička misija u Stuttgartu proslavila u svojoj zajednici na posljednju nedjelju rujna; upriličila je zavjetnu proslavu našega trinaeststoljetnog kršćanstva, koju će svake godine unaprijed slaviti posljednje nedjelje u rujnu.

Proslava je održana pod vedrim nebom, u parku pred misijskom zgradom, s kulturnim, duhovnim i zabavnim programom. Naši su se radnici u suradnji s osobljem iz misije tjednima pripremali za ovaj zavjetni spomen-dan. Umjerenički su izradili naše povijesne religiozne simbole: Višeslavovu krstionicu, tropleterni križ i lik Gospe Velikog hrvatskog krsnog zavjeta i dr. tako da smo svi imali dojam da se s nama u Stuttgart preselio dio naše Domovine i njezine kršćanske povijesti. Oltar, znakovi, ambijent... podsjećali su nas na velika slavlja u Solinu, Biskupiji, Ninu i Mariji Bistrici. I program je bio u istom duhu. Rano u jutarnjim satima prostor oko misije počeo se puniti vjerničkim narodom; oko 10 sati već je i ulica iznad parka gdje se održavalo euharistijsko slavlje bila ispunjena. Truba je najavila povorku koju je predvodila skupina od 13 djevojaka s vrčevima u rukama, simbolima trinaeststoljetnog kršćanstva u našem narodu. Zbor je predvodio pjesmu koju je pjevalo više od 3000 naših radnika sabranih na ovoj zavjetnoj svečanosti. Upravitelj misije

dr. Žmire pozdravlja, fra Ante snima, a fra Marinko započinje veličanstveni povijesni recital. Reda se stoljeće po stoljeće: djevojke izljevaju krsnu vodu u Višeslavov krsni zdenac, truba najavljuje, gospođa Meić i fra Marinko doživljajno deklamiraju, a zbor predvodi pjesmu koju svi prisutni prihvaćaju. Dan je bio sunčan, divan, prostor nakos, amfiteatralan, oltar sa zavjetnim znacima oslonio se ne samu misiju, a vjernički narod sabran oko oltara, u parku i na ulici pretvorio se u veličanstveni buket, živu Crkvu pod vedrim nebom, u molitvenom zanosu u srcu, u duši i u očima osjeća i proživljava zajedništvo sa svojom prošlošću, vršeći zavjet očeva u sadašnjosti. Vjera ga je okupila, sabrala i povezala u neraskidivu zajednicu sa svojom Crkvom i vjerničkim narodom, makar se nalazi daleko od Domovine.

Euharistijsko slavlje predvodio je dr. Drago Šimundža, svećenik splitske nadbiskupije, organizator domovinskih proslava, teološki i crkveni pisac. Sve se odvija u duhu sčinske reprize. I krštenje se obavlja, i krsni zavjet, i riječ i pjesma, i prinosi darova – sve je u jeku i stilu jubilarnih slavlja. Vedra besjeda dra Šimundže podiže srca, povezuje prošlost sa sadašnjošću usmjeruje prema budućnosti. Narod upija svaku riječ, s oduševljenjem prihvaća savjete i poticaje, pljeskom potvrđuje svoje slaganje. Smisao, značenje i važnost naših jubileja izbija u prvi plan, dr. Šimundža ih posadašnjuje i posvješćuje. Narod oduševljeno prihvaća. S posebnim naglaskom propovjednik upozorava prisutne koja je i kolika je važnost naše prošlosti za

sadašnjost, kako treba ostati vjeran onome što je u njoj svijetlo, krsnom zavjetu koji nas okuplja u živu zajednicu vjere i ljubavi. Naša je Crkva, kaže, jedna i jedinstvena, i ona u Domovini i ova u inozemstvu, svi smo jedno u Kristu po krvi i po uvjerenju, jedno u svojoj prošlosti i sadašnjosti. Ostanimo vjerni svom Bogu, sebi i svom krsnom zavjetu, pa ćemo biti jedno i jedinstveni i u budućnosti. Prošlost neće mnogo značiti ako je mi danas ne posvjedočimo svojim životom i ne prenesemo novim naraštajima. Ostanimo ono što jesmo, čuvajmo svoju vjeru i svoju narodnu svijest, svoj identitet i ovdje u tuđini. Jer, bit će i kruha i ruha, ako u nama bude Božjega Duha, završio je dr. Šimundža. Pljesak 3000 i više prisutnih vjernika potvrdio je da su svi na to spremni...

Sav je puk Božji ostao na ručku kod misije. Nastavili su s pravim narodnim slavljem do tri sata poslije podne; onda je otpočeo zabavni program. U velikom šatoru uz misiju nastupale su brojne zabavne skupine i zborovi Misijski sastav „Fontana“ šargijski sastav iz Zagreba „ČERK“, guslar Vlado Mikulić, dramski odjel HKZ s par skečeva. Pjesma i zabava sve je oduševila. Do kasno u noć u misiji je i oko misije odzvanjala pjesma. Kutak Domovine oživio je u Stuttgartu. Jer, Domovina nije samo zemlja. To je isto dobnost duha i duša, narodna povijest i kultura, vjera i tradicija, sve ono što jedna domovina rađa. Domovina je bila ono silno oduševljeno mnoštvo koje je u ovoj svečanosti, kao i u svakoj, činilo srž, život i osmišljenje.

Drago Šimundža

Skazanje „Trinaest stoljeća kršć. u Hrvata“ duboko se dojmilo silnog mnoštva naših vjernika u Stuttgartu

Regionalni sastanci

Na dnevnom redu analize i planovi

S početkom školske godine započeli su i regionalni sastanci hrvatskih svećenika i pastoralnih suradnika. Tako su se pastoralci Rajnsko-majnske regije našli 16. 9. 1986. u prostorijama misije Frankfurt da bi do u detalje razradili program Regionalnog susreta

mladeži koji će se pod motom „Mira Tvog budem glas“, održati u metropoli na Majni, u dvorani BIKUZ, 4. 10. 1986. Nazočno je bilo 27 pastoralaca koje je vrlo srdačno i lijepo ugostila frankfurtska zajednica.

Pastoralci, njih 40, Sjevernorajnsko-vestfalske regije imali su svoj sastanak s Naddužobrižnikom u centru misije Mettmann/Leverkusen 24. 9. 1986. O novostima u vezi sa strancima u Saveznoj Republici izvjestio je mgr. R. Amann, a o Mariološkom kongresu

koji će se iduće godine održati u Kevelaeru p. Pavao Obrdajl. Formiran je odbor koji će se brinuti da naši ljudi budu dolično zastupljeni na tom kongresu. P. Mato Kljajić referirao je o Katholikentagu.

P. Jozo Župić i Danica Drakšić lijepo su ugojestili svoje kolegice i kolege. Na oba susreta pastoralci su se pomolili za svog biskupa T. Jablanovića koji je nenadano preminuo u Mosbachu i za pok. misionara Antuna Odaka.

SINDELFINGEN

Posljednja Misa biskupa Jablanovića

Odavno se nismo javili za riječ, pa da nas naši prijatelji širom Njemačke ne zaborave, da malo saznaju novosti vezane uz naš život i rad, priopćit ćemo nekim kronološkim redom par važnijih stvari vezanih uz ovu misiju smještenu u „stuttgartskom bazenu“ – kako neki običavaju reći.

Nakon što smo se svi zajedno sreli na **Biblijskoj olimpijadi** u Frankfurtu, počele su kod nas bliže pripreme za **Majčin dan** i **Prvu sv. pričest**. Slavili se to kod nas 10. i 11. svibnja. Zar je mogao biti ljepši dar za 45 majki nego da se njihova djeca toga dana prvi put sjedine s euharistijskim Kristom – zalogom buduće slave. Priredba u subotu navečer u čast svih majki i naših sindelfingenskih prvopričesnika bila je topla, intimna, zbilja obiteljska i dostojanstvena. Jer se naš misionar tada nalazio na liječenju, svečanosti su vodili vlč. Petar Džida i zamjenik p. Duke, p. Vjeko Vrečić.

Približavao se internacionalni „**Strassenfest**“, deseti po redu u gradu Sindelfingenu. To je dan kada je cijeli grad i okolica na nogama. Sav slobodni dio starog grada pretvoren je u ugodno zajedništvo. Štand do štanda, svud se dimi i peče, toči se piće iz raznih krajeva svijeta, jer svatko ima pravo ponuditi svoje. Informacije o pojedinim narodima, skupinama i ustanovama neizostavni su dio tog spektakla. Glavne i mnoge sporedne pozornice u gradu poprište su raznih pjevačkih i folklornih vještina, pa je u predvečerje tog dana i podjeljivanje nagrada za najbolje skupine. Naša je misija već odavno bila uključena u ta zbivanja. Kao i uvijek, tako i ovoga puta, dali smo od sebe sve što smo mogli: informacije o sebi i Domovini, pjesme, folklor, specijalitete. Pojačanje nam je stiglo i iz Samobora. KUD „Ferdo Livadić“ sa svoja 45 člana bio je gost grada Sindelfingena i naše misije. Tamburicom i pjesmom oduševljavali su staro i mlado. Naša folklorna grupa, praćena tamburaškim orkestrom „Matija Gubec“, osvojila je tog dana i treću nagradu.

Proslavu prve obljetnice stavljanja misije Sindelfingen pod zaštitu „Gospe velikog hrvatskog zavjeta“ predvodio je biskup Jablanović

Dan poslije toga nastavilo se slavlje u parku za naš domaći vjernički svijet. Time smo završili vjeronaučnu školsku godinu i zapjevali „Tebe Boga hvalimo“.

Približavalo se ljeto i ljetni odmori, dobrodošli za svakog pečalbara. Očekivanje susreta s Domovinom, susreta s rodnim brežuljcima, ravnica ili morem, zrcalilo se u svakom oku. Ali i odmori su prošli, škola je počela pa je i naš misijski život krenuo novim poletom.

7.9.86. imali smo veliku „feštu“. Prošle je godine, naime, kardinal Kuharić prilikom posvete novog centra i 15-godišnjeg jubileja stavio ovu misiju pod zaštitu „**Gospe velikog hrvatskog zavjeta**“. Bila je ovo prva obljetnica te posvete pa i prilika da je svečano proslavimo. Počeli smo trodnevnicom: moljenje krunice, sv. Misa i predavanje na temu „Uloga laika (vjernika) u Crkvi“. U subotu je stigao i naš očekivani voditelj slavlja, sada već blagopokojni biskup dr. Tomislav Jablanović. Grupa kulturnih i glazbenih djelatnika grada Zagreba, predvođena prof. glazbe svećenikom Mihom Demovićem, njih trinaestero na broju, bili su naši gosti u subotu i nedjelju.

Subota, mnoštvo svijeta na pokorničkom bogoslužju, redovi pred ispovjedaonicama, sv. Misa i predavanje. Biskup Jablanović spreman za „razgovor ugodni“, pa su sva pitanja dobila konkretan i pravilan odgovor.

Nedjeljno misno slavlje bilo je vrhunac vjerskog doživljaja: procesija, divno višeglasno pjevanje gostiju iz Zagreba, ohrabrujuće riječi dragog nam biskupa, slavljenje Euharistije. I uvijek mi se lijepo pripremljeno bogoslužje učini kao dio nebeskog ugođaja.

Ali, da uz duh i tijelo ima određenu radost, iako se jedno od drugog ne može dijeliti – pošli smo svi zajedno u Maichingen, u gradsku dvoranu. Priredba na naš udomačeni način, osvježena izvanrednim pjevanjem gostiju i govorom već sada „našeg“ biskupa, od srca k srcu. I tko je mogao slutiti da će samo dva dana kasnije to srce prestati kucati i to u trenutku punom planova. Bio je tada doista raspoložen, zainteresiran za naše brige, oduševljen glazbom i potpuno predan realnosti života. Za naše je vjernike i u ponedjeljak, na blagdan Male Gospe, slavio sv. Misu u našem centru i održao predavanje na temu „Mir u svijetu“. U utorak prije polaska privatno je ovdje slavio svoje na zemlji zadnje euharistijsko slavlje, da bi ga već nakon dvadesetak sati zamijenio vječnim u krlu Očevu. Jer smo ga par dana doživljavali kao bliskog prijatelja, bili smo, naravno, šokirani tom viješću. Umjesto vijenaca i cvijeća skupila je naša misija dva tjedna kasnije 2.000 DM i poslala ih za djecu Karitasa u Zagreb i za gradnju novog prihvatilišta za bolesnike-hodočasnike u Mariji Bistrici „Ti znadeš najbolje sve naše nevolje“. I. Č.

Vijećanje regionalnih predstavnika socijalnih radnika

S. Tuškan (lijevo) na sjednici s reg. predstavnicima soc. radnika

U prostorijama mjesnog karitasa u Frankfurtu na Majni zasjedali su 19.9.1986. karitasovi regionalni predstavnici socijalnih savjetnika za radnike iz Jugoslavije pod predsjedavanjem svoje savezne referentice iz Freiburga Slavice Tuškan. Bio je nazočan i urednik „Žive zajednice“.

Na sjednici se podrobno raspravljalo o „Osnivanju i suradnji s inozemnim društvima, zapravo s inicijativnim grupama inozemaca“, o programu za savezni sastanak socijalnih radnika i o novim momentima u radu s obitelji.

RASTATT

Prvi obiteljski seminar

U nedjelju 7. 9. 1986. završen je dvodnevni obiteljski seminar koji je održan u karitasovoj kući u Rastattu. Seminaru je prisustvovalo 15 obitelji s djecom iz Rastatta, Gaggenaua i Baden-Badena. Bio je to prvi, ali vrlo uspješni seminar, koji je mnogim roditeljima pružio mogućnost da uspostave kontakte i da iznesu svoje svakom roditelju poznate probleme u odgoju djece i stavu prema njima. Seminar je vodio psiholog dr. Ivan Grbešić iz Mannheima, uz pomoć socijalne radnice s. Sebastijane Stanić. Dr. Grbešić je pokušao da na pristupačan način objasni psihološki smisao tog našeg susreta i da osvijetli mnoga pitanja vezana uz svakodnevne poteškoće djece i roditelja.

Obradivane su bile razne teme koje su roditeljima i djeci dale mogućnost da iznesu svoja mišljenja o pogrešnom (odnosno pravilnom) stavu prema djeci i roditeljima. Ujedno su ta predavanja pružila mogućnost da svi sebe bolje analiziraju i da stvore što sta-

Sudionici 1. obiteljskog seminara u Rastattu

bilniju, uravnoteženiju i dinamičniju perspektivu svojoj djeci. Bračni parovi kao i djeca izrazili su želju za što skorijim narednim sastancima, na kojima će biti obrađivane i druge teme važne za kršćanski odgoj djece.

Nakon predavanja, diskusija i ugodnoga dvodnevnog boravka u lijepo uređenoj kari-

tasovoj zgradi, pošli smo zadovoljni i obogaćeni duhom svojim kućama. Veoma smo zahvalni dr. Ivanu Grbešiću i sestri Sebastijani Stanić na njihovom velikom zalaganju da seminar uspije i da donese toliko potrebno znanje u odgoju naše djece. O, da ona nikada ne zaborave odakle potječu i koji im je materinski jezik!

Vesna Čorković

NEUHAUSEN/ESSLINGEN

Susret do susreta – tradicija

Da, tako bi se mogao označiti već uhodani susret njemačkih i hrvatskih katolika u Neuhausenu, misija Esslingen, koji se svake go-

Članovi esslenskog misijskog orkestra

dine održava na pretposljednju subotu mjeseca rujna. Više stotina vjernika – hrvatskih i njemačkih – našlo se 20. 9. ove godine u prostranoj crkvi sv. Petra i Pavla na svečanoj euharistiji koju je, u asistenciji s misionarom p. Silvestrom Bantom i mjesnim njemačkim župnikom R. Widmannom, predvodio urednik „Žive zajednice“ p. Ignacije Vugdelija koji je i propovijedao na njemačkom. U homiliji koja je više sličila na predavanje propovjednik je govorio o potrebi čovječnijeg, bratskijeg svijeta. „Tek kad čitavo čovječanstvo shvati da mu je Bog Otac i da su svi ljudi braća, nestat će opasnosti od sveopćeg uništenja“, rekao je p. Ignacije i nadodao „da kršćanstvo žudi za sretnijom budućnošću svih ljudi, ali da je ona neostvariva mimo Boga i protiv njega.“ Završio je: „Gdje ljudi zajednički mole, stvara se istinsko bratstvo. Živimo i ubuduće, vi Nijemci i mi stranci, kao braća, kao sinovi istoga Oca

na nebesima. Molimo zajednički, molimo jedni za druge. To je najbolji rad za bolji svijet.“

Pjevanje i sviranje bilo je izvanredno uklopljeno u trojezičnu Misu. S hrvatske strane su ga predvodili mladi pod ravnanjem prof. Klinca i Mare Lukač.

Poslije euharistijskog slavlja velik dio „misara“, naročito naših, prešao je u župnu dvoranu na večeru koju je pripremila župa. Poslije večere razgovori, pjesma, ples. Različiti ljudi i različiti jezici, a opet jedno, jedna velika obitelj braće i sestara. Svoj zadatak pjevanja i sviranja obavili su misijski mladi, iako možda malo preglasno, pod dirigentskom palicom prof. Klinca, vrlo dobro.

Bila je to nezaboravna večer prave integracije u malom. Biti s Nijemcima, biti kao i oni u svemu što je pozitivno, a opet ostati svoji, to je sigurno neloša definicija te čarobne riječi.

lv.

MANNHEIM

15. godinasoc. službez radnike iz Jugoslavije pri Karitasu

U povodu 15. obljetnice postojanja socijalne službe pri Karitasu u Mannheimu, održana je 13. rujna ove godine svečana priredba u sportskoj hali KULTURHAUS, Mannheim-Freudenheim.

Program je počeo izvođenjem nekoliko naših hrvatskih pjesama. Instrumentalna grupa prof. Grčevića ih je lijepo izvela, kao uvod u priredbu. Priredbu je svečano otvorio jedan od pokrovitelja, gospodin Helmut Schmitt, glavni odgovorni službenik pri gradu Mannheimu za pitanja stranaca. U svom govoru gosp. Schmitt je opisao i ispričao nastajanje i razvoj socijalne službe za strane radnike u Mannheimu. Posebno je naglasio

veliki doprinos socijalnog radnika Ilije Perana, koji socijalnu službu za naše radnike pri Karitasu vodi od njenog osnutka, dakle punih petnaest godina. U ime gradonačelnika gosp. Schmitt je predao poklon grada Mannheima socijalnom radniku Iliji Peranu.

Nakon govora odigran je splet plesova. Izvođač: „Croatia-ensemble“ iz Hrvatske katoličke misije Frankfurt a. M. Prisutni su bili oduševljeni. Zatim je govorio direktor Karitasa Mannheim, dr. Walter. On je naglasio nužnost socijalne službe za strane radnike u Njemačkoj. Isto tako je iznio da su se problemi tijekom vremena mijenjali. Ako je u prvo vrijeme socijalni radnik morao ispunjavati formulare, tražiti stan i slično, danas mora rješavati složene probleme razdora unutar obitelji, kao npr. razdor između supružnika, roditelja i djece itd. Za to, uglavnom, socijalna služba Karitasa nudi pomoć. Posebno je

pohvaljen rad i trud socijalnog radnika Ilije Perana.

Na govore se nadovezao Tunjo Oršolić izvođenjem bosanskih narodnih pjesama. I on je oduševljeno primljen od posjetilaca. Vrhunac priredbe je svakako bio „Ero s onoga svijeta“ u izvedbi ansambla „Croatia“ iz Frankfurta. Posjetioci ne samo da su bili oduševljeni nego su prešli u ovacije i skandiranje „još, još“.

Za vrijeme čitave priredbe mogla se vidjeti i izložba slika naše sugrađanke gospođe Pijuk iz Mannheima, koja je sjajnim koloritom stvorila zapažene slike i već u više navrata izlagala u okolici Mannheima.

Za sve prisutne i bio je to nezaboravan doživljaj. Kao što je jedan posjetilac nakon priredbe rekao: „Opet sam u duhu doživio komad moje rodne grude.“ I suznih očiju krenuo kući.

Ante Bauer, soc. savjetnik

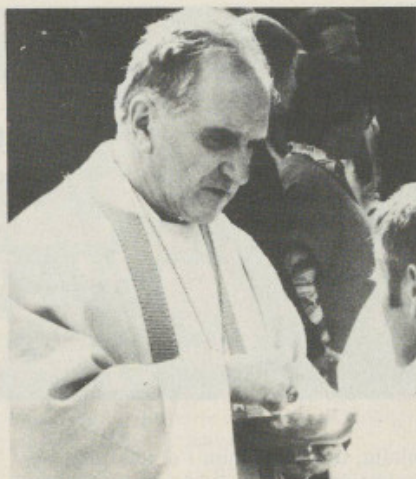

Biskup dr. Tomislav Jablanović

Na zagrebačkom groblju Mirogoju pokopan je 16. rujna ove godine predsjednik Vijeća Biskupske konferencije za hrvatsku migraciju i pomoćni sarajevski biskup **dr. Tomislav Jablanović**. Pogrebne obrede predvodio je kardinal Franjo Kuharić u nazočnosti velikog broja biskupa, prelata, svećenika i Božjeg naroda. Iseljenu Crkvu u Hrvata zastupali su nadbiskup Kujundžić, Dukić i Bebek te mosbaški misionar vlč. Dragan Čuturić. U ime Biskupske konferencije Njemačke na sprovodu je bio prelat Jürgen Adam, referent za inozemne katolike u biskupiji Rottenburg/Stuttgart.

Biskup Jablanović umro je, kao što smo to i javili, 10. rujna 1986. godine od klijenit srca u našoj misiji Mosbach. Rođen je 18. svibnja 1921. godine u Dolcu kraj Travnika. Srednju je školu završio na travničkoj gimnaziji otaca isusovca. Teološki studij okrunio je doktoratom na zagrebačkom Teološkom fakultetu. Vršio je službe katehete, kapelana, župnika te kanonika i profesora. Godine 1971. posvećen je za biskupa. Od 1978.–1983. bio je generalni tajnik BKJ. Bio je poznati islamolog i podržavatelj dijaloga s muslimanima. Od 1983. godine biskup Jablanović vrši službu predsjednika Vijeća BK za hrvatsku migraciju. Vrlo dinamičan, aktivan i jednostavan osvajao je simpatije svih onih koji su s njim dolazili u dodir. U oproštajnom govoru od biskupa Jablanovića osvrnuo se **mons. Vladimir Stanković**, ravnatelj hrvatske inozemne pastve, posebno na pokojnikov rad među iseljenim hrvatskim katolicima. Donosimo taj Ravnateljjev govor s malim kraćenjima:

A svi znamo koliko je samo vremena tijekom ove godine proveo u Njemačkoj, Švicarskoj,

Francuskoj, bilo u obilasku naših misija predvođeni velika hodočašća i dijeleći sv. potvrdu, bilo kao predstavnik našeg episkopata na zasjedanju Biskupske konferencije Francuske ili kao ugledan evropski islamolog na međunarodnim skupovima o suradnji kršćana i muslimana Upravo u ime. Vijeće, u ime njegovih 15 članova, želim zahvaliti dragom pokojniku na razboritom vođenju i prijateljskoj suradnji. Želim zahvaliti u ime ravnateljstva dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu, u ime 250 hrvatskih dušobrižnika koji vode iseljenu hrvatsku katoličku braću i sestre zajedno sa onih 170 pastoralnih suradnika, laika i časnih sestara, te stotinjak socijalnih radnika što organizirano pomažu iseljenoj Hrvatskoj u 187 hrvatskih katoličkih župa i misija od Graza do Berlina, Osla, Pariza, Zürich, Londona, New Yorka i Chicaga do Montreala, gdje je prije mjesec dana bio, do Melbourne gdje je danas mjesec dana trebao biti. Od Sindelfingena u nedjelju 7. rujna do Mosbacha gdje ga je zatekla smrt. Želim mu zahvaliti u ime onih tisuća vjernika kojima je

propovijedao Božju i materinsku, hrvatsku riječ, hrabreći da ostanu vjerni Bogu, Crkvi i hrvatskoj domovini. Htio bih mu reći hvala u ime brojnih mladih hrvatskih katolika, koji su po njemu primili pečat dara Duha Svetoga, daleko od domovine, mnogi rođeni izvan nje u opasnostima da se izgube u potrošačkoj civilizaciji Zapada, u opasnosti da budu odnarođeni. Nije bilo tako davno, 1983., kako smo na ovom istom zagrebačkom groblju pokopali prvog predsjednika vijeća Biskupske konferencije Jugoslavije za hrvatsku migraciju, biskupa Lacha. On je bio star i bolestan, pa nije mogao obilaziti naše iseljenike i radnike na privremenom radu u inozemstvu i njihove duhovne vođe. No, kad je izabran novi predsjednik Vijeća, biskup Jablanović, on se sav predao svojoj novoj dužnosti pa je više vremena proboravio u inozemstvu nego u domovini. Nikada mu nije bilo teško, nikome nije odbio poziv, svima se rado odazivao, svakomu je bio na usluzi.

Dobro je upoznao iseljeničku problematiku, dijelio je bol cijele domovine nad tolikom raspršenom djecom koja su odletjela iz rodnog mjesta, ali se još uvijek smatraju živom granom na stablu hrvatskog narodnog bića. Kad ih je pokojni biskup obilazio i govorio im u ime hrvatskog episkopata, oni su u njemu gledali ne samo predstavnika Crkve, nego i predstavnika domovine Hrvatske. I kako god im je teško i ne mogu razumijeti planove providnosti Božje koja jedino zna zašto ga je tako naglo i nenadano uzela, ostat će im utjeha da njegovi zemni ostaci čekaju uskrsnuće u srcu Hrvatske u Zagrebu, na Mirogoju, gdje počivaju toliki naši velikani srca i uma.

Hrvatski svećenici i vjernici izvan domovine izražavaju sućut dragoj pokojnikovoj rodbini, našem episkopatu, sarajevskoj nadbiskupiji i mole za svog biskupa da mu do ponovnog viđenja o uskrsnuću mrtvih bude laka ova hrvatska zemlja!

„Smrt na pragu moje sobe“

Malo se živi! Kratko se živi! Zato treba brzo živjeti, mudro i dobro živjeti! Tako se i ovoga puta sve odvijalo brzo kao na filmu.

U prizemlju najveće višekatanice u Bad Mergentheimu razgovor je tekao vrlo ugodno. Nakon dužeg razgovora dugogodišnji hrv. dušobrižnik vlč. Antun Odak reče: „Osjećam da više ne mogu i želim se sasvim povući u mirovinu!“ Izgledao je sasvim dobro i tog puta izvanredno raspoložen. Poslije nekoliko dana opet smo se sastali u njegovu stanu. Razgovor je imao drugačiji ton! Poslije vrlo kratkog razgovora prekinu me i reče: „Jučer mi je liječnik rekao da bolujem od raka. To je za mene bilo tako šokantno da cijelu noć nisam mogao zaspati! Već osjećam smrt na pragu moje sobe!“ Zaželio u što skorije poći u jedan dom, po mogućnosti u južnu Njemačku, koji vode hrvatske sestre i tu se u tišini spremi za odlazak u vječnost. Vidio sam da je prvi šok prošao i da je sasvim mirno prihvatio da primi i ispije zadnju čašu iz ruke Gospodnje. I kad je sve bilo spremno

da se preseli u starački dom, desetog rujna, u ranu zoru, Bog ga pozva u nebeski dom. Okrijepljen svetim sakramentima umro je u bolnici Caritas u Bad Mergentheimu.

Vlč. A. Odak rođen je 1919. g. u krškoj Hercegovini, u Vel. Ograđeniku. Gimnaziju i teološki studij završio je kod oo. dominikana u Dubrovniku. Zaređen je za svećenika u Dubrovniku 12. 2. 1945. Od 1949.–1954. g. studira književnost i slavenske jezike u Zagrebu. Bio je profesor na gimnazijama: Lištici, Imotskom, Ogulinu i Bujama. Od 1959.–1961. ostaje u Parizu kao kapelan na francuskoj župi. Kroz to se vrijeme inkardinirao u zadarsku nadbiskupiju.

U 1962. g. počinje svoj pastoralni rad s hrvatskim radnicima u SR Njemačkoj. Nastavio je rad i preuzeo misiju od p. V. Grubera, pionira u misiji Stuttgart. Poslije nekoliko godina preuzima misiju u Göppingenu, zatim odlazi u Bad Mergentheim i tu ostaje do smrti. Glavninu svojeg svećeničkog rada proveo je u inozemstvu. Misu zadušnicu, uz veći broj hrvatskih vjernika i svećenika, predvodio je generalni vikar iz Zadra msgr.

P. Kero. Od pokojnika su se još oprostili: u ime biskupije Rottenburg msgr. J. Adam, a u ime hrvatske inozemne pastve p. B. Dukić. Svi su izrazili zahvalnost za dugogodišnji i požrtvovni rad. Budući da nije mogao biti prevezen u domovinu, sahranjen je po želji svoje rodbine u Stuttgartu. Sprovod je vodio p. Pavao Žmire, njegov nasljednik, a sada župnik Hrvatske misije u Stuttgartu. Počivao u miru Božjem!

BD

vlč.
Antun Odak

CRTICE IZ ŽIVOTA NAŠIH ISELJENIKA

„Raj” pasa i mačaka

Dok braća ručavaju, zazvoni telefon. „Ne moš uzet zalogaj bez te paklene mašine!” grdi fra Jure, kad ga fra Vinko zovne. „Tija sam malo leć”, veli on nakon telefonskog razgovora, „al’ eto vuk pojija magarca! Moram Jozi Stipinu. Krepa im psić Dik, dica žele blagoslov groba. Eto, idem, nek bude vuk sit i koza cila!”

Bjelokosi penzioner, dugogodišnji misionar u Americi – zato ga zovu Don Pedro – čudi se: „Jure, zar si posta šinter, pa pokapaš strvinu?” I mlađa se subraća Juri smiju, al’ on plane: „Kad lav ostari, rugaju mu se kerovi! Tako i vi mladi. Jesam star, al’ znam još dobro da je sveti Frano pridika ticama, a sveti Ante ribama. A ti, Crni, misli na onu narodnu da dokoni popovi i jariće krste, a biskupi blagosiljaju auta i motore, dapače i oružje. Zašto se onda ne smim pomolit na psećem grobu?”

Svječnim ‘Lordom’, u zubima, fra Luka bocka: „Oš mu pivat rekvijem il ga odma slat u pseći raj?” „Moj Luka”, veli fra Jure, „kroz dim cigare gundjaš ka stari medo. Al’ što se brine misec, ako pas na nj laje? Reci što oš, al’ postoji raj za sva stvorenja!”

U četiri došao Jozo Stipin po Juru, pa oni pošli u predgrađe, gdje brojna obitelj ima staru kućicu s vrtom. Fra Jure se rado služi pučkim uzrečicama, pa dok Jozo vozi i priča, razgovor im zvuči kao dvoboj riječi: „Doša sam u Njemačku nepismen, odrasa sam bez kućeta i mačeta u kraju di lisice i zečevi nazivlju laku noć, a sad, evo, gonim Mercedes. Ne samo da radim za dicu ka konj – život skup ka tiče mliko – neg im u svemu ugađam. Al’ teško je danas s dicom!” Fra Jure uzvraća: „Nisam ni ja doša na svit lukav ka guja, al’ nisam tija s konja na magarca, neg sam študira od Sinja do Rima, pa kako i ćorava koka nađe zrno, evo me na konju!” „Dok su malečki”, govori Jozo, „bili sritni s bilim mišem, s hrčkom il’ zamořčem, traže sad i psa. Ajd, popušta sam, po onoj ‘umiljato janje dvi ovce sisa!’ Al’ nisu zafalni, sasma oni drugče neg ja.” Fra Jure uzdiše: „A ne moš s dicom živit vično ka pas i mačka. Tvoja su krv. Teže je s mladima neg s vřičom buva! Al’ svejedno, probaj ih razumit, jer ko s mladima više nema veze, ostarija je!”

Jozina djeca već sve pripremila za Dikovu sahranu. Ispod stare jabuke iskopal grob, načinili križ, pa onda svih šestero, kao u procesiji, donijeli mrtvog psića, položili ga u zemlju pa pokrili cvijećem i travom. Fra Jure se kratko pomoli pa ih sve blagoslovi. „Kuća nam uska”, tuži se Manda kad su sjeli, „sidi-mo ka sardine u konzervi! S Anđom nas devetero!” Došlo na stol pečenje. Fra Jure se ogleda okolo: „Kad sam ti uša u kuću, sidila na ulazu lipa ugojena mačka, al’ sad je nigdi ne vidim. Mando, nije ‘I i ona s Dikom u raju pasa i mačaka, Bože mi prosti?” Manda se smije. „Veli doduše narodna: ‘Pogledaj kravi u lice pri neg je pomuzeš’, al’ ti mirno založi, ovo je prava zečevina, a Minka, eno, čeka pod stolom na kosti!”

Mladež brzo zaboravila Dika u grobu, nestašno se počnu natezati i svađati se, pa kad se svekrva uzela nervirati, Jozo ih potjera u vrt. Anđa melje pečenje, onako bezuba, pa se tiho jada: „Oče, mater me dobro rvacki odgojila, s više batina neg kruva, al’ zato držim viru i običaje kako triba. A ovi mladi sve drugče neg mi stari! Gle, kako se nakazno odivaju, baš ka crnci! Pa njiova muzika, Bože sačuvaj! Al’ da prostiš, i ta tvoja pseća sarana, ka u moderni pogana! A znaš, što nam jutros reče Ante, petnajst mu godina? ‘Ako Dik ne dođe u nebo, ne virujem više u Boga!’”

Fra Jure je gleda samilosno: „Anđo, ko se s mačkom igra, bomeće ga ogrebat. Život ne svršava s nama, neg ide dalje brez nas! Ne smiš bit nestrljiva s dicom, jer svađa rađa svađu, ka zmija zmiju. Nit smo mi stari bez grija, po onoj ‘i pod svećanom haljom može se jarac kriti’, a nisu ni svi mladi zli i pokvareni. Dragi Bog nije starac s bilom bradom, neg je Bog i stari i mladi: Znam, stare smeta sve novo, al’ mladi teže za slobodom ka pas na uzici, a nevezan pas se drži svog gospodara. I mi, dok smo bili mladi, tili smo izminut cili svit. Budi s dicom samilosna, moli Boga da ti da ljubav, jer ljubav pokriva sve mane.”

Za večerom u misiji fra Jure nije imao apetita, ona zečevina mu se vrti po utrobi kao vrag u svetoj vodi. „Jure”, trgne ga iz misli fra Crni, „prolista sam malo u Tome Akvinskog, baš kad si iša saranit

pašće. Toma piše, da životinje nit će uskrsnit, nit uć u raj – što sad kažeš?” „Koji Toma, oni ugojeni ježuita?” pita Jure odsutan. „Ma biži, Toma je bija dominikanac!” „Sinko”, polako će Jure, „je Toma napisa pedeset knjižurina, pa sam ja s moje tri knjižice prema njemu siroma ka crkveni miš u Makarskoj prema lavu. Al’ ja više virujem svetom Frani neg učenom Tomi, jer njegovi tisuć goluba u zraku manje vride neg Franjin vrbac u ruki. Frano je u svakom cvitiću i tičici osića Božju ljubav, a Toma se s glatkim ričima samo savija ka jegulja.” „Nemoj tako, Jure”, umiješa se Don Pedro, „znaš dobro, da Toma važi ka najveći bogoslovac svi vřimena!”

Kako je bio blagdan svetog Franje Asiškog, sestra Mira donijela crne kave, pa fratri nastavili diskusiju. „Kažem ti, Crni, kad u nebu ima mista za grišnike, za nas ohole starce i za vas nevirne mlade, siguro će Bog nać u raju i kakvu čošu za pse i mačke!” Sestra Mira se zgraža: „Nemojte grišit dušu, fra Jure, di će psi u raj?” „Evala, daješ mir rič. Znaš li, što će reć ‘Dominikanac’? Latinski ‘Domini canes’ znači ‘Božji psi’. Pa šta onda, Crni, muti tvoj Toma, da nema raja za pse i mačke, a on bija ‘Boži pas’? Kad je Bog odlučija kaznit oholog mrava, da’ je da mu krila narastu. Što svi Tome znaju o milosrdnom Ocu i njegovim planovima? Kad dođu anđeli na sudnji dan, svi će vřagovi pobić od stra’, a učene Tomine riči će se raštrkat po nebu ka pijani majmuni po šumi. Bog je blaženstvo za sva stvorenja, već pram svačim mogućnostima. Tako će valjda ko-koši u nebu sanjat da cili dan rešetaju šenicu, a Jozina punica Anđa će ih pazit i molit kronicu!”

Ivo Hladek

Počovjećenje svijeta ostaje kao zadatak mnogih naraštaja. Nijedan kršćanin neće biti nezaposlen počne li kršćanski djelovati.

W. Schnurre

Kommunalwahlrecht für Ausländer

Herausforderung für Europa

Der Katholikentag in Aachen ist vorbei. Die Fahnen mit ihren Emblemen (Labyrinth und Kreuz) wehen nicht mehr. Die Plakate sind von den Wänden und aus den Schau-fenstern entfernt oder zerrissen. Was ist übrig geblieben von den Vorträgen, Gedanken, Europavesper, Gottesdienst der Nationen, Begegnungen... Worte, schöne Worte – Inflation von Worten oder?

Sicher, es war schön, gute Atmosphäre: in Sälen, Kirchen, in der Stadt. Viel Jugend – auch bei Gottesdiensten: morgens, mittags und spät abends. Na, gut. Man braucht solche Tage, Feste... Aber, trotzdem die Frage: Was bleibt? Labyrinth? Oder Kreuz als Wegweisung, als Ausweg aus der Sackgasse, aus dem Labyrinth? Beim Bischofsempfang am Sonntagnachmittag sprach ich mit einem Priester über den Katholikentag. Er war der Meinung – und nicht nur er – daß es erfreulich sei, daß soviel Jugend da war (man sprach von zwei Drittel der Teilnehmerzahl). Aber, wie erfreulich so auch gefährlich. Die Erwartungen an die Kirche sind groß. Weh, wenn sie sie enttäuscht. Kann man nicht ähnliches über die Gastarbeiter sagen?

Testen wir den Katholikentag im Hinblick auf Europa, auf die Gastarbeiter. Noch kon-

kreter: im Hinblick auf Kommunalwahlrecht für Ausländer (Gastarbeiter). Im Programm des Katholikentages gab es einen Arbeitskreis: Wahlrecht für Ausländer.

Wer ist dagegen?

Alle, die die Macht haben, die sie ausüben. Die SPD sagt in ihrem „Irseer Entwurf für ein neues Grundsatzprogramm der Sozialdemokratischen Partei Deutschlands“ (Juni 1986): „Sozialdemokraten treten ein für kommunales Wahlrecht der bei uns dauerhaft ansässigen Ausländer“ (S. 36). Aber die SPD Landesregierung von Nordrhein-Westfalen sagt „nein“ (vgl. „Aachener Volkszeitung“ vom 18.9.1986: „Ausländer müssen warten“) und begründet das mit dem Grundgesetz (man müßte es ändern) und man soll „europäische Lösung“ anstreben, d.h. das Europaparlament soll sich damit befassen.

Wie ist dies zu verstehen, da die SPD Landtagsabgeordneten aus dem Bistum Aachen im Gespräch mit dem Diözesanrat (ich war auch dabei als Vertreter der „Arbeitsgemeinschaft für Ausländerfragen im Bistum Aachen“) gesagt haben, die SPD sei für Kommunalwahlrecht für Ausländer.

Ausländer – keine Mitbürger

Das Zentralkomitee der Deutschen Katholiken – Organisator des Katholikentages in Aachen – ist auch dagegen. Im „Entwurf der Arbeitsgruppe der Kommission 1 zu verschiedenen rechtlichen Aspekten der Ausländerfrage“ vom 27. Juni 1986 wird gesagt, daß „die Unterscheidung zwischen Staatsangehörigen und Fremden für ihn (den Staat) eine begriffliche Existenzfrage“ ist (S. 2). Weiter wird gesagt, daß „die wohlgemeinte Formulierung ‚ausländische Mitbürger‘ juristisch unhaltbar ist“. Wenn auch in der „Vorbemerkung“ gesagt wird, daß es um Stellungnahme zu „juristischen und rechtspolitischen Fragen“ geht, trotzdem bleibt großes Unbehagen. Man wird nicht den Eindruck los, daß das Zentralkomitee den Staat in seiner Existenz schützen will – vor wem eigentlich – und nicht die Minderheit, die benachteiligt und bedroht ist. Was nützt uns dann die „Woche der ausländischen Mitbürger“ unter dem Motto „Gemeinsam leben – gemeinsam entscheiden“?

Europaparlament, Grundgesetz

Immer wieder wird auf das Grundgesetz verwiesen. Aber ist das Grundgesetz nie geändert worden? Hat es Ewigkeitscharakter? Wie war es mit dem Paragraphen 218?

Europa/Europaparlament – wie ist es mit den Niederlanden? Es ist Nachbarland und es ist im Europaparlament; und da können Ausländer, die länger als 5 Jahre dort wohnen und arbeiten, sich an der Kommunalwahl beteiligen. Nimmt man das Europaparlament wirklich so ernst? Wie ist es z.B. mit deutschem Bier? „Deutsches Bier gegen EG-Recht“ („Aachener Volkszeitung“ vom

Postvertriebsstück	D 2384 E	Gebühr bezahlt:
--------------------	----------	-----------------

ZZ ZIVA ZAJEDNICA

Herausgeber:
**Kroatisches
 Oberseelsorgeamt
 in Deutschland**
 6000 Frankfurt a.M. 50
 An den Drei Steinen 42, Tel. (069) 54 10 46

Verantwortlich: Pater Bernardo Dukić
 Redakteur: Pater Ignacije Vugdelija
 Redaktionsrat: Ivo Hladek, p. Mato Kljajić,
 Stanka Vidačković,
 p. Jozo Župić

Jahresbezugspreis: DM 10,- + poštarina
 Bankverbindung: Konto Nr. 129072 bei der
 Stadtparkasse Frankfurt (BLZ 500 501 02)

Satz: Fotosatz Service Bauriedl
 6082 Mörfelden-Walldorf 2

Druck: Scholl + Klug Druckerei GmbH
 6082 Mörfelden-Walldorf 1

Der Jugendkreuzweg in Aachen

19.9.1986) und die Bundesregierung denkt nicht daran das Reinheitsgebot für Bier zu ändern.

Ausländer, prosit, auf das Reinheitsgebot des deutschen Bieres. Und bitte keine Assoziationen! Das Bier schmeckt uns, wenn es auch gegen EG-Recht ist, gegen Europa. Wenigstens darin sind wir mit allen Deutschen einig. Wenn wir nicht Mitbürger sind, dann wenigstens Mittrinker. Mitarbeiter, Mitsteuerzahler dürfen wir auch sein. Aber Mitdenker sind wir wohl auch!

Mato Kljajić, Kroatenseelsorger

Ausländerpfarrer fastet für bessere Unterkünfte

1h. Mit unbefristetem Fasten aus Protest gegen die Zustände in der hessischen Gemeinschaftsunterkunft für Flüchtlinge in Schwalbach hat der Ausländerpfarrer des Bistums Limburg, Herbert Leuninger, gestern begonnen. In einem offenen Brief an den hessischen Sozialminister Armin Claus kündigte Leuninger an, er wolle so lange in der Ausländerunterkunft bleiben, bis die Zelte für die dort lebenden Flüchtlinge abgebaut seien. Vor seinem „Hungerfasten“ hatte der katholische Geistliche einen ökumenischen Gottesdienst in dem Lager abgehalten. Leuninger hatte zuvor den Vertreter des Hohen Flüchtlingskommissars der Vereinten Nationen in Bonn, René van Rooyen, gebeten, dem Lager einen Besuch abzustatten. Er solle sich von der „skandalösen Unterbringung“ der Flüchtlinge überzeugen.